Голос України

Влада — Радам!

Газета Верховної Ради України ◆ № 200 (450) ◆ Вівторок, 20 жовтня 1992 року ◆ Ціна 2 крб.

ДРУЖБА МІЦНІЄ

Учора до Києва прибула делегація Великих національних зборів (парламенту) Туреччини (ВНЗТ). Очолює її Голова ВНЗТ Хюсаметтін Джиндорук.

У бориспільському аеропорту пана Джиндорука зустрічали Голова Верховної Ради України І. Плющ, міністр закордонних справ А. Зленко, Голова Комісії в закордонних справах Верховної Ради України Д. Павличко, Надзвичайний і Повноважний Посол Турецької Республіки в Україні А. Гермен та інші урядові особи.

Програма перебування Голови ВНЗТ в Україні, розрахована по 22 жовтня, передбачає його зустрічі з Президентом України Л. Кравчуком, Головою Верховної Ради І. Плющем, бесіди в Кабінеті міністрів України. Пан Джиндорук зустрінеться також із представниками політичних партій України, матиме бесіду з Головою Київської міської Ради народних депутатів В. Нестеренком, ознайомиться з історичними місцями Києва.

* * *

Хюсаметтін Джиндорук народився в м. Ізмір у 1933 році. Навчався в середній школі в Анкарі. У 1954 році закінчив юридичний факультет столичного університету.

Ще у студентські роки почав цікавитися політикою. Активно займався політичною діяльністю, коли став працювати адвокатом.

У 1985—1987 роках був лідером Партії правильного шляху, в 1986 році був обраний до парламенту. У 1991 році його переобрали до парламенту від округу міста Ескішехір.

Одружений, має трьох дітей. Володіє англійською мовою.

РОБОЧА ЗУСТРІЧ ДЕРЖАВНИХ ДЕЛЕГАЦІЙ

16 жовтня в м. Києві відбулася чергова робоча зустріч державних делегацій України і Російської Федерації на переговорах щодо Чорноморського флоту, очолюваних першим заступником Голови Верховної Ради України В. В. Дурдинцем і заступником Голови Верховної Ради Російської Федерації Ю. Ф. Яровим.

Під час зустрічі було продовжено грунтовне обговорення проектів документів, які випливають з Ялтинської угоди, зокрема, про об'єднане командування Чорноморським флотом на перехідний період, про принципи і механізм розподілу Чорноморського флоту колишнього СРСР і створення на його базі Військово-Морських Сил України і Військово-Морського флоту Російської Федерації, про статус, цілі і завдання перехідного періоду для Чорноморського флоту та з інших актуальних проблем.

Глава української делегації В. В. Дурдинець наголосив під час зустрічі, що во-

(Закінчення на 2-й стор.).

Фото Валерія СОЛОВЙОВА.

ДІАСПОРА ВІД КРИТИКИ НЕ ВІДМОВЛЯЄТЬСЯ, ПРЕЗИДЕНТ НЕ ЗАПЕРЕЧУЄ

У неділю в столичному театрі опери та балету відбулося урочисте відкриття І Світового конгресу українських юристів, на який з'їхалися понад триста працівників з України та понад сто учасників, українців за походженням, із закордону. У вступному слові голова Організаційного комітету пан Ігор Бардін з Канади розповів про історію цього форуму, ще раз нагадав про його мету (про неї ми вже повідомляли, повторюватись зайве).

Очевидно, з огляду на реакцію Президента на критику, що пролунала на недавньому Всесвітньому форумі українців, пан Ігор Бардін дипломатично висловив сподівання, що «наші критичні зауваження і поради не будуть зустрінуті як спроби вказати народові України та її урядові, як вони мають будувати Українську державу». Отже, конструктивна критика на конгресі все-таки буде, і це є обнадійливим ще й тому, що, на думку голови Спілки адвокатів України народного депутата Олександра Нечипоренка, в Україні деякі органи намагаються відстоювати «свої» законодавчі положення.

(Закінчення на 2-й стор.).

Передплата-93

«Голос України» — газета Верховної Ради України, виходить п'ять разів на тиждень обсягом удвічі більшим, ніж будь-яка з українських газет, 16 сторінок і при цьому коштує:

на рік — 480 крб.

на півроку — 240 крб.

на квартал — 120 крб.

на місяць — 40 крб.

«Голос України» виходить українською (індекс 60955) та російською (індекс 60997) мовами, має додатки мовами національних меншин.

Дещо про передплату, лотерею та їх спонсорів читайте на 4-й стор.

ЗАЯВА ПРЕДСТАВНИКІВ МІСЦЕВИХ РАД

Як уже повідомлялося, 12 жовтня відбулася зустріч Голови Верховної Ради України І. С. Плюща з головами обласних та деяких міських і районних Рад народних депутатів, на якій йшлося про актуальні питання державного життя України, діяльності місцевих Рад.

Під час зустрічі було оголошено заяву представників обласних, Київської і Севастопольської міських Рад народних депутатів України, підписану ними напередодні:

«Представники обласних, Київської і Севастопольської міських Рад народних депутатів України, зібравшись у місті Києві і обговоривши напрацьовані матеріали по проекту нової Конституції (Основного Закону) України, дійшли такого висновку:

1. Внесений на всенародне обговорення проект Конституції України містить значні суперечливі положення концептуального характеру і тому потребує принципового доопрацювання перед внесенням до Верховної Ради України для обговорення в першому читанні.

2. Створити робочу групу в складі одного представника від Верховної Ради Республіки Крим, кожної об-

(Закінчення на 2-й стор.).

ДО РИНКУ — ЧЕРЕЗ УНІФІКОВАНЕ ЗАКОНОДАВСТВО

Учора заступник Голови Верховної Ради України В. Гриньов мав робочу зустріч з координатором Комісії Європейських співтовариств з питань законодавства Ю. Воссом. Зустріч відбулася в рамках підготовки міжнародної Конференції з гармонізації законодавства країн СНД в галузі ринкової економіки. Конференція, організована за ініціативою України, проходитиме в Києві з 11 по 13 листопада. Мета її — визначити шляхи уніфікації ринкових законів держав співдружності відповідно до світових стандартів.

Вітальне слово Президента України Л. М. Кравчука

Учасникам Першого світового Конгресу українських юристів

Шановні учасники Конгресу!

Дорогі друзі!

Пані і панове!

У цьому прекрасному залі, який на своєму віку був свідком найрізноманітніших зібрань, сьогодні присутні представники однієї з найбільш благородних і шанованих у суспільстві професій — ті, хто стоїть на сторожі самих підвалин людської цивілізації, її моральних начал — юристи, або, як говорять на Україні, правники.

Дозвольте мені щиро привітати усіх вас із знаменною подією — проведенням Першого світового Конгресу українських юристів і побажати плідної, натхненної роботи!

Шановне товариство!

Ще від доби стародавнього Риму відома лаконічна, але дуже вагома істина «Суворий закон, але це — закон».

Повсякчас вона стверджувала, що правова політика держави здатна відіграти суттєву роль у проведенні суспільних перетворень.

Як засіб оформлення і реалізації відповідних політичних рішень право серйозно впливає на досягнення прогресивних змін у процесі здійснення економічної, соціальної, науково-технічної, гуманітарної і демографічної політики.

Саме такий підхід ми намагаємось нині застосувати, розбудовуючи нашу молоду державу.

Твердо віримо, що здобута незалежність, проведення глибоких політичних та економічних реформ, розвиток демократичних і правових інститутів дадуть нам змогу подолати перехідний період до ринкової економіки без гострих соціальних криз, створять належні умови для інтеграції України у систему світових зв'язків.

У реалізації поставлених завдань ми покладаємось насамперед на свої сили, на талант і працелюбність нашого українського народу. Але водночас ми високо цінуємо і зовнішню підтримку наших зусиль, надання фінансової і консультативної допомоги, в тому числі правової.

Україна прагне побудувати таку правову базу, що відповідає міжнародним нормам, допомагає створити рівні умови для функціонування всіх форм власності та надати можливість кожному громадянинові нашої держави досягати свого добробуту залежно від особистих здібностей, хисту й відповідальності.

Сьогодні ми практично заново створюємо свою законодавчу базу, розробляємо відповідні законодавчі акти.

Вони стосуються всіх сфер діяльності і становлення суверенності України, розбудови правової держави, зміцнення законності, розширення демократії і прав людини, зовнішньоекономічних контактів, регулювання економічних відносин, соціального захисту населення, ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи, військового будівництва тощо.

Щодо якості законів, то її оцінить час. Ми усвідомлюємо, що це — закони перехідного періоду, що їх, вочевидь, доведеться допрацьовувати.

Адже в Україні складається така парадоксальна ситуація, коли чим більше законів ми ухвалюємо, тим ширшими стають обрії подальшої правотворчої діяльності. З кожним днем тягар неврегульованих законодавством проблем важчає, що змушує прискорювати кардинальні зміни наявного законодавства відповідно до вимог часу.

Ці суттєві, докорінні перетворення стосуються всіх галузей права.

Особливу увагу приділяємо правовому забезпеченню економічних реформ, переходу до ринкових відносин.

Центральною проблемою сьогодення є питання власності, соціального захисту населення. І тут неминучо мусимо враховувати і використовувати досвід зарубіжних колег, практику інших країн.

Та головне завдання законотворчого процесу — це людина, захист її інтересів, ефективність дії законів, бо без цього не можна побудувати демократичної правової держави.

Лінія на поважання міжнародних стандартів в галузі прав людини, інтересів національних меншин дала змогу Україні уникнути конфліктів на етнічному грунті.

Ми сподіваємось, що всі країни, де проживають українці, виявлятимуть дбайливе ставлення до їхніх культурних, мовних і релігійних потреб.

Ця надія на повний голос прозвучала у виступах учасників Всесвітнього форуму українців, який нещодавно зібрав у Києві тисячі представників української діаспори, в силу різних обставин розлучених з рідною землею.

Ми прагнемо інтеграції України в міжнародний правовий простір. Наші намагання побудувати правову державу мусять бути якнайширше відомі за межами України.

З цією метою плануємо найближчим часом налагодити безперебійне розповсюдження інформації про новітнє українське законодавство.

Важливого значення ми надаємо також піклуванню про кадри юристів для України, їх підготовку на належному рівні за участю міжнародних, державних і приватних правових організацій.

Адже в минулі часи готували здебільшого юристів-переслідувачів, руйнівників. А час нинішній кличе до справи юристів-творців. Ті, хто збирається торгувати з Україною, робити тут свою справу, хто збирається мати з нами найбільш сприятливі стосунки мають бути зацікавленими в цьому не менше, ніж ми самі.

Чим скоріше українські юристи почнуть розмовляти із західними однією професійною мовою, тим краще буде для обох сторін.

Дорогі друзі!

Широке представництво на Конгресі провідних українських правників із США, Канади, Австралії, європейських країн ставить цю акцію до ряду значних подій політичного життя України. Він втілить високу мету: об'єднає всіх українських правників у всьому світі, які складають значний науковий і практичний потенціал у всіх галузях права. Певен, що цей форум зробить внесок і у визначення шляхів розбудови нашої правової держави. Про це свідчить тематичне розмаїття питань, що виносяться на обговорення: від проекту нової Конституції України до ролі незалежної Української держави у світовому співтоваристві.

Як відомо, робота Конгресу починається з конституційної проблематики. Є різні думки щодо проекту нашої Конституції. Справді, над ним ще слід працювати, вдосконалювати, особливо владні структури, шляхи їх формування.

Проте, визначальним є те, що в проекті досить рельєфно окреслені загальновизнані пріоритети основних прав і свобод людини, інститутів громадянського суспільства, демократичні засади розподілу влади на законодавчу, виконавчу і судову.

Ці принципові положення є підвалинами розбудови всієї державно-правової системи. І якщо ми хочемо йти шляхом реформ, то принципи треба відстоювати, не відкладати прийняття нової Конституції незалежної України.

Нам сьогодні доводиться освоювати, як на мою думку, найелементарніше, — те, що вже викристалізувалося в Конституціях розвинених держав.

Ми робимо лише перші кроки на шляху до правової держави, взагалі до нормального людського життя.

Однак використовуючи ті інститути, які вже довели свою ефективність на Заході, ми глибоко шануємо тисячолітні демократичні традиції нашого народу, народжені на українській землі унікальні пам'ятки права.

«Руська правда» й перша в Європі Конституція Пилипа Орлика, «праведний закон» Великого Кобзаря й конституційні проекти М. Драгоманова, ідеї М. Грушевського й Конституція УНР від 29 квітня 1918 р., яка вперше на території колишньої імперії проголосила такі популярні нині принципи розподілу влад, фундаментальні праці правників Київського й Харківського університетів, діяльність О. Кістяківського, М. Василенка, Ф. Тарановського — все це є живодайним джерелом нашого державотворення.

Ми обрали шлях реформ, а не революційних переворотів. Хай з помилками, але щотижня, щомісяця ми хоча й помалу, проте неухильно рухаємося вперед — до стабілізації, до нормального життя, якого всім нам так сьогодні бракує.

Тож відчуваючи урочистий і водночас діловий настрій присутніх у цьому чудовому залі, ще раз хочу привітати усіх із знаменною подією і побажати плідних результатів, приємних зустрічей і вражень від міста на древніх і вічних пагорбах Дніпра — столиці незалежної України.

Дякую за увагу.

ЗАЯВА ПРЕДСТАВНИКІВ МІСЦЕВИХ РАД

(Закінчення. Початок на 1-й стор.).

ласної та Київської, Севастопольської міських Рад народних депутатів для напрацювання конкретних пропозицій до проекту Конституції щодо місця і ролі місцевого і регіонального самоврядування (Рад) у системі державної влади України.

Визначити місце роботи зазначеної робочої групи в Київській міській Раді народних депутатів.

3. Вважати за доцільне прийняття грунтовно доопрацьованого проекту Конституції тільки на спеціально скликаній сесії Верховної Ради України нинішнього скликання за участю представників Рад з правом їх участі в обговоренні проекту Конституції.

4. До прийняття нової Конституції України вважати за недоцільне проведення нових виборів голів сільських, селищних і міських Рад народних депутатів республіки.

5. Запропонувати Президії Верховної Ради України скликати нараду представників Рад народних депутатів Республіки всіх рівнів в місті Києві, на якій виробити єдині підходи до положень проекту Конституції, що стосуються політико-правового статусу Рад народних депутатів та їх органів.

Визначальними в роботі над проектом нової Конституції України мають бути принципи, що передбачені Декларацією про державний суверенітет України та Концепцією нової Конституції.

6. Оприлюднити текст заяви в засобах масової інформації».

Заяву підписали представники обласних Рад — Вінницької, Волинської, Дніпропетровської, Донецької, Житомирської, Закарпатської, Запорізької, Івано-Франківської, Київської, Кіровоградської, Луганської, Львівської, Миколаївської, Одеської, Полтавської, Рівненської, Сумської, Харківської, Херсонської, Хмельницької, Черкаської, Чернігівської, а також представники Київської і Севастопольської міських Рад народних депутатів.

ДІАСПОРА ВІД КРИТИКИ НЕ ВІДМОВЛЯЄТЬСЯ, ПРЕЗИДЕНТ НЕ ЗАПЕРЕЧУЄ

(Закінчення. Початок на 1-й стор.).

Багатообіцяючою є увага до зібрання правників Президента України Л. Кравчука та Голови Верховної Ради І. Плюща, які були присутні на урочистому відкритті. Леонід Кравчук у вітальному слові висловився за фінансову і правову консультативну допомогу Україні, поділився планами налагодження інформаційної системи про новітнє українське законодавство, підготовки юристів не як переслідувачів, руйнівників, а насамперед творців правової держави...

Упродовж наступних днів роботи учасники конгресу на пленарних засіданнях розглянуть майбутній конституційний устрій України, зупиняться на проблемах незалежності судочинства, прав людини, приватизації підприємств і приватної власності на землю (останнє викликало інтерес до зібрання економістів, ділових кіл), участі України у світовому співтоваристві тощо, а також проведуть організаційну сесію, де буде обрано керівництво Світового конгресу українських юристів.

Детальніше про це — у наступних наших звітах.

Сергій ДЕМСЬКИЙ, Анатолій БЕНЬ, спеціальні кореспонденти «Голосу України».

РОБОЧА ЗУСТРІЧ ДЕРЖАВНИХ ДЕЛЕГАЦІЙ

(Закінчення. Початок на 1-й стор.).

на повинна стати ключовою для конкретного і конструктивного вирішення зазначених питань з урахуванням законних інтересів України. Відсутність до цього часу конкретних угод і чітко зафіксованих домовленостей породжує нові проблеми і призводить до загострення ситуації навколо Чорноморського флоту, може істотно ускладнити українсько-російські відносини в цілому. У зв'язку з цим було рішуче заявлено, що ми не можемо відповідно не реагувати на деякі порушення Ялтинської угоди з боку російської сторони, зокрема, на безпрецедентну акцію з виводу групи бойових кораблів флоту до берегів Абхазії. Цей та інші подібні факти дуже турбують громадськість України.

Виходячи з ситуації, яка склалася, делегації прагнули до продуктивної співпраці щодо прискореної підготовки правової основи для вирішення завдань, які випливають з Ялтинської угоди.

Відповідно до викладених підходів, рекомендацій і спільних домовленостей вирішено продовжити роботу з даних питань на рівні груп експертів, робочі зустрічі яких відбудуться у найближчі дні.

ВІДКРИТЕ ЗВЕРНЕННЯ

ОДИНОКИХ МАТЕРІВ МІСТА БАХМУТА (АРТЕМІВСЬКА) ДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Погіршення життєвого рівня змусило нас звернутися до Верховної Ради з проханням звільнити одиноких матерів від прибуткового податку.

Ми виховуємо своїх дітей у тяжкий для нашої країни час. Сьогодні дуже важко знайти роботу, а особливо таку, де можна одержати реальний заробіток за реально виконану працю. Немає нині в нашій державі і вибору місць праці, бо немає самого ринку праці. Тому звертаємо вашу увагу на безбожний прибутковий податок, який за чинними в Україні законами збирають з одиноких матерів. Ми одержуємо жебрацьку допомогу від нашої держави, а прибутковий податок у більшості випадків перевищує її. То невже таку державну підтримку можна назвати допомогою?

Пишемо нову Конституцію України

НОТАТКИ ВЧЕНОГО НА ПОЛЯХ ПРОЕКТУ

5. ДЕРЖАВНА ВЛАДА

Політико-юридичним досягненням проекту є чітке проведення ідеї народного суверенітету. Народ складається з громадян України всіх національностей, єдине джерело державної влади — народ (ст. 3). Однак вказівка в ст. 114 на те, що «державна влада здійснюється народом в особі громадян України», звучить декларативно і вимагає уточнень по суті. По-перше, народ здійснює владу лише за умов безпосередньої (прямої) демократії (наприклад, референдум), в інших випадках її здійснюють представницькі органи від імені (за дорученням) народу. По-друге, народ не може бути представлений окремими громадянами, це асоціація, яка формується і виявляється через загальну волю. По-третє, жодний громадянин не здійснює державної влади або її окремих функцій. У цьому зв'язку обгрунтоване правоположення ст. 3 про заборону будь-кому, включаючи «окремі особистості», здійснювати державну владу слід доповнити словами: «або її окремі функції і повноваження».

Подаючи Верховній Раді проект Конституції, голова Конституційної комісії Л. Кравчук і керівник робочої групи Л. Юзьков звернули увагу на «один з найважливіших принципів, властивих демократичній правовій державі,— принцип поділу державної влади», який на думку Л. Кравчука, «послідовно проведено в проекті». Дехто з депутатів та експертів не поділяє цієї думки, вважаючи, що механізм дії даного принципу відпрацьовано недостатньо. Гадаю, тут дійсно не вичерпано всіх можливостей.

Доцільно, як у США, ввести інститут кваліфікованого мовчання Президента, коли він, не скориставшись правом вето щодо закону, прийнятого парламентом, утримується від підпису і закон набуває чинності у зв'язку із закінченням строку, відведеного на вето Президента.

Особливо слід сказати про поділ влади на судову та інші. Навряд чи такий поділ буде забезпечено, коли виключається процесуальна ситуація, у зв'язку з якою суд не може просити про позбавлення народного депутата парламентської недоторканності (ч. 6 ст. 132); Національні Збори здійснюють парламентський контроль за судовою владою (ч. 3 ст. 136), самостійно, без участі Конституційного суду, вирішують питання про відповідність законам указів Президента (ч. 14 ст. 138); Рада Послів створює вищу атестаційну і дисциплінарну комісію суддів (ст. 210); Президент забезпечує реалізацію актів судової влади (ч. 10 ст. 178), без участі судової влади визначає, чи відповідає Конституції діяльність органів місцевого та регіонального самоврядування (ч. 26 ст. 178); ні Конституційному суду, ні загальним судам не надано права скасовувати розпорядження голів управ (ч. 2, ст. 200); забезпечення належних умов роботи судів і суддів покладається на державу (ч. 4 ст. 207) без уточнень, від якої влади залежить рівень матеріально-фінансового забезпечення правосуддя.

Крім того, поділ влади (компетенції) необхідно провести всередині кожної ланки влади. У цьому відношенні заслуговує на підтримку двопалатний склад парламенту, який у багатьох депутатів викликає заперечення, формування Ради Послів, яка фактично екстраполює поділ влади на регіональний рівень. Однак у системі виконавчої влади таке не спостерігається. Президент, наприклад, здійснює управління державним майном, загальне керівництво Кабінетом міністрів, а Прем'єр-міністр безпосередньо керує лише Кабінетом та його апаратом і, отже, не несе прямої відповідальності за сфери (об'єкти) управління. Гадаю, відповідні правоположення треба сформулювати так, щоб зберігалася певна рівновага в системі виконавчої влади, функції управління покладалися на уряд, а з президентської компетенції було б виключено елементи адміністративної діяльності. Це забезпечить нормальне функціонування влади в прийнятому в Україні варіанті президентської (напівпрезидентської) влади республіки і гарантує від її трансформації в «президентську монархію» (як останнім часом в зарубіжній літературі стали називати деякі країни).

До приватних зауважень щодо цього розділу належать: необхідність передбачити юридичну відповідальність депутатів за наклеп і порушення депутатської етики (ч. 2 ст. 132), уточнити, про які права депутата як громадянина йдеться в ч. 4 ст. 132, розмежувати повноваження Палат з розгляду і вирішення «будь-яких питань» в межах власної компетенції (ч. 2 ст. 139), виключити з компетенції Президента призначення голів управ (ч. 15 ст. 178), право Верховного суду подавати клопотання в разі неможливості виконання Президентом своїх повноважень передавати Конституційному суду (ст. 185), уточнити повноваження Президента щодо розпуску парламенту як конституційного інституту (що неприпустимо) або самого депутатського корпусу (що логічно) (ч. 2 ст. 187).

Враховуючи висловлені пропозиції щодо конституційного закріплення національно-культурної автономії і державного устрою, пропоную нове формулювання ст. 214: «Судочинство ведеться державною мовою або мовою більшості населення за місцем судового провадження у справі. Особам, які беруть участь у справі і не володіють державною мовою або мовою, якою ведеться судочинство, забезпечується право...» і далі за текстом.

6. МІСЦЕВЕ ТА РЕГІОНАЛЬНЕ САМОВРЯДУВАННЯ

Визнання й підтримка державою місцевого та регіонального самоврядування віднесено проектом до основ конституційного ладу (ст. 4). Досить чітко відтворено структурну модель місцевого та регіонального самоврядування, названо принцип визначення компетенції органів місцевого самоврядування законом чи договором, а також основи (податкові, договірні), відносин цих органів з «непідвідомчими» підприємствами, організаціями та установами (майно яких не належить до комунальної власності). Більш лаконічно викладено положення щодо регіонального самоврядування.

Однак у цілому розділ не може задовольнити потреби в конституційному регулюванні органів місцевого та регіонального самоврядування. Вони безпосередньо пов'язані з населенням, сприяють його самоорганізації, реальному переходу до публічного самоврядування (територіальних колективів), легітимності всієї системи органів влади, управління і самоврядування, це, як правильно зазначає Закон від 26 березня 1992 року «Про місцеві Ради народних депутатів і місцеве та регіональне самоврядування», взагалі «основи демократичного устрою влади в Україні». А з урахуванням того, що фактично місцеве самоврядування ніколи в Україні не функціонувало, ні досвіду, ні певних традицій, ні ціннісних, у тому числі стійких нормативно-правових, орієнтацій не існує, слід було б, закріпивши в проекті необхідність прийняття конституційного закону про місцеве та регіональне самоврядування (порівняйте ст. 229), розширити сферу безпосередньо конституційного регулювання. Можливості для цього є — у нашому законодавстві, в Європейській хартії про місцеве самоврядування, науково-практичні напрацювання має Фонд сприяння становленню та розвитку місцевого та регіонального самоврядування, заснований Президентом у квітні 1992 року.

Зокрема, мають бути трансформовані в конституційні норми основні принципи організації та діяльності цих органів, сформульовані в ст. 3 зазначеного Закону від 26 березня 1992 року. Організаційно-правові зв'язки між державними органами та органами публічного (саме публічного, владно-повноважного) самоврядування мають бути основані лише на законності й координації (взаємоузгодження дій та актів органів), їх повноваження не можуть бути достроково припинені Президентом (порівняйте ст. 232). Президент може їх тільки зупинити до рішення Конституційного суду. У принципі тут та в інших нормах проекту факт порушення Конституції та законів України — це правова сфера і його констатує лише суд. Відносини між органами місцевого та регіонального самоврядування, між ними та органами територіального (громадського) самоврядування, формами територіальної самоорганізації населення (ст. 54—56 зазначеного Закону від 26 березня 1992 року) мають фіксувати на основі координації та реординації (вона передбачає обов'язок органу місцевого самоврядування реагувати на ініціативу органу місцевого чи громадського самоврядування).

За цих умов вертикальні зв'язки мінімізуються, у системі публічної влади місцеві самоврядні органи виділяються як самостійна підсистема, яка розв'язує всі питання, що стосуються місцевих (регіональних) інтересів і потреб населення, а підсистема органів місцевої державної адміністрації діє на території через місцеві державні органи (синтез відомих світовому державознавству «суспільної» і «державної» теорії місцевого самоврядування). Вони дістають можливість «входити у ворота», а не «ламати огорожі», які небезуспішно споруджують на місцях під впливом «революційної» психології» та «суверенного свавілля» місцевих Рад.

У зв'язку з цим викликає заперечення конституційне рішення розмежувати політичну компетенцію на місцях. Обласні й районні управи «в межах своїх повноважень», які проектом не визначено (порівняйте ст. 196 і 201), одержують право «контролювати й координувати діяльність підприємств, установ, організацій (очевидно, незалежно від форм власності.— М. О.), органів місцевого та регіонального самоврядування», хоча «не мають права вирішувати питання, які належать до відання органів місцевого та регіонального самоврядування» (ст. 196).

Звичайно, всі ці питання можуть бути вирішені в комплексі з проблемою державного устрою — його модель уже піддавалася критичному аналізу в цій статті. Все залежатиме від того, чи визнає наш парламент об'єктивно існуючі регіони, що не збігаються з адміністративними областями, чи згодиться на трансформацію суверенних прав (не суверенітету) республіки в самоврядні права регіонів і територіальних колективів, чи визнає необхідність окремого статусу не тільки для Києва і Севастополя, а й для великих міст України з районним подилом (насамперед міст «мільйонерів», таких, як Дніпропетровськ, Донецьк, Одеса, Харків) і відповідними управлінськими (самоврядними) структурами. За позитивного вирішення цих питань, враховуючи національно-демографічну карту України, зменшиться гострота проблем національних адміністративно-територіальних одиниць або національно-культурних територіальних утворень (ст. 107), вільних економічних зон або «спеціальних» зон вільного підприємництва (де свобода виробників і висока відповідальність місцевої влади підміняються пріоритетами центральної виконавчої влади і відсутністю реальної свободи підприємництва).

7. ДІЯ КОНСТИТУЦІЇ

Одним з найважливіших досягнень конституціоналізму України поряд з визнанням вищої юридичної сили Конституції (слід було б доповнити: «і конституційних актів») є її пряма дія (ст. 5).

Це означає, що ніхто не може посилатися на відсутність чинного законодавства, яке регулює суспільні відносини, якщо вони потрапили до сфери конституційного регулювання. Гадаю, ст. 2 перехідних положень про те, що норми Конституції «безпосередньо регулюють відносини в разі відсутності відповідного закону», має бути «вмонтована» в ст. 5 проекту таким чином, щоб юрисдикційні та адміністративні органи мали право безпосередньо застосовувати Конституцію в разі відсутності відповідного закону або його суперечності Конституції з одночасним визнанням у встановленому нею порядку закону чи іншого правового акта недійсним, як такого, що суперечить Конституції (порівняйте ст. 217).

Марк ОРЗИХ,
завідуючий кафедрою державного та міжнародного права Одеського держуніверситету, заслужений діяч науки і техніки України, академік Академії правових наук України.

(Продовження. Початок у №№ 189, 191).

Продиктовано в номер

Татари— проти насильства

Численні публікації і виступи офіційних осіб з приводу подій першої декади жовтня у Криму змусили лідерів Меджлісу кримськотатарського народу «викликати вогонь на себе»: так можна розцінити прес-конференцію для українських та зарубіжних журналістів, влаштовану у Києві. Рефат Чубаров, заступник голови Меджлісу, пояснив, що, збираючись провести акцію протесту 5 жовтня у Сімферополі, керівники Меджлісу не хотіли вдаватися до насильницьких дій. Вони ставили собі за мету дізнатися, де і в якому стані 26 затриманих міліцією і покарання винних. Що стосується останнього, то Рефат Чубаров заявив: винні у злочині — найвищі керівники Криму і особисто М. Багров, голова Верховної Ради, і М. Гамієв, начальник УВС.

Події 6 жовтня у Сімферополі, на думку керівників Меджлісу, переважно спровоковані. Так, як потім з'ясувалося, прокурор Сімферополя Б. Бабюк ще зранку мав розпорядження з Генпрокуратури України випустити 26 татар, а зроблено це було лише ввечері, після зіткнення пікетувальників Верховної Ради Криму з міліцією. Дві години стояли вони біля Верховної Ради, не дочекалися, щоб хтось до них вийшов, і лише тоді впритул підступили до огорожі. Міліція пустила в хід кийки. Пікетуючі зім'яли міліцію, роззброїли (кийки, щити). І могли взяти приступом Верховну Раду. Але керівники не дали їм цього зробити. І лише після того, як вони стали відступати від Верховної Ради, пролунав постріл...

— Сесія Верховної Ради Криму почалася 8 жовтня з розгляду питання про антиконституційну діяльність Меджлісу, — говорить Рефат Чубаров, — але що б там не говорили, події, які вдалося спровокувати керівництву Криму, були не міжнаціональними сутичками, а сутичками Меджлісу з владою. Ми хотіли б бути законослухняними громадянами України, але... 2 роки не можуть отримати законним шляхом землю по 2 тисячі сімей у Алушті, Євпаторії, 2,5 тисячі родин у Ялті. Нам кажуть, що немає землі. А ми маємо документ, що там, де знесли селище під Алуштою, плануться для зведення цілий ряд об'єктів. Причина — в іншому: в небажанні влади допустити «небезпечну» концентрацію татар у певних районах. А ми хочемо лише повернутися у традиційні райони розселення.

Ми повторюємо: Меджліс — не орган влади, а представницький. Ми пропонуємо вирішувати всі питання шляхом переговорів — за участю Верховної Ради України, Верховної Ради Криму і Меджлісу.

Костянтин ПАРИШКУРА.

Передплата-93

«Голос України» проводить для своїх передплатників-93 лотерею. Розігруватимуться найрізноманітніші товари: автомобіль, телевізори, холодильники, пилососи, інша дефіцитна побутова техніка. І ВСЕ ЦЕ ЗАВДЯКИ НАШИМ ГЕНЕРАЛЬНИМ СПОНСОРАМ:

8. Луцькому автомобільному заводу (автомобіль ЛуАЗ-969 М «Волинянка»).
9. Львівському АТ «Концерн Електрон» (телевізори «Електрон»).
10. Мелітопольському ВО «Старт» (пральні машини «Таврія»).
11. Харківському ВО «Комунар» (телевізори «Берізка»).
12. Луцькому підшипниковому заводові (універсальні деревообробні верстати).
13. Харківському тракторному заводу ім. С. Орджонікідзе (міні-трактор — Т-012).
14. Київській фірмі «Реле-маркетинг» (міні-пилососи, фени, дзвінки із секретом «Аргус»).
15. Харківському ВО «Завод ім. Малишева» (мотоцикл ЗИМ-350).
16. Харківському колективно-виробничо-торговельному підприємству «Епос» (відрізи тканини для пальт і жіночих костюмів).
17. Хмельницькому виробничому об'єднанню «Новатор» (автомобільні приймачі, магнітоли, зарядні пристрої).
18. Київському «Інженерному центру ЛТД» (імпортне канцелярське приладдя).
19. Кіровоградському ВО «Червона зірка» (автомобільний вантажний візок, пральна машина «Зірочка», СМ-2, кінна сівалка СКК-12).
20. Костопільській фабриці «Мрія» (комплекти постільної білизни).
21. Ужгородському заводу «Електродвигун» (пральні машини «Марічка»).
22. Луцькому об'єднанню «Волиньдерев» (меблі).
23. Харківському АТ «Українсько-Сибірська інвестиційна корпорація».
24. Львівському ВО «Прогрес» (взуття).
25. Львівському мотозаводу (мопед).
26. «Ілті-Київ» офіційному імпортеру автомобілів «Пежо», мастил «Парнас», сільськогосподарської техніки.
27. Рівненському радгоспу «Тучинському».
28. ____________

Шановні добродії!

Під час передплатної кампанії у жовтні — листопаді тут може міститися і назва вашої фірми чи підприємства. Пропозиції по телефонах 446-72-63, 441-89-95.

Друзі, ви станете учасниками розиграшу нашої лотереї за умови, якщо передплатите «Голос України» на рік. Затим надсилаєте до редакції листівку з поміткою «Лотерея», де вказуєте:

ПРІЗВИЩЕ, ІМ'Я, ПО БАТЬКОВІ;
ДОМАШНЮ АДРЕСУ;
НОМЕР КВИТАНЦІЇ;
НОМЕР ПОШТОВОГО ВІДДІЛЕННЯ, ЯКЕ ОФОРМИЛО ПЕРЕДПЛАТУ.

Розиграш лотереї у січні 1993 року. Щасти вам!

Наша лотерея: представляємо спонсорів

«ІЛТА»: НОВИЙ РІВЕНЬ?

МІЩЕНКО Сергій, генеральний директор СП «Ілта Трейд Файненс С. А.», 36 років, випускник факультету міжнародних відносин Київського держуніверситету, працював перекладачем, науковим працівником ряду галузевих інститутів економічного профілю, кандидат економічних наук.

— Сергію Олександровичу, українсько-швейцарське спільне підприємство незабаром відзначить другі роковини своєї діяльності на українській землі. Ви, напевно, задоволені: чимало іноземців користується послугами заснованого вами СП «Аеролізінг Україна». Ви постали на ринку як офіційний імпортер автомобіля «Пежо», якщо не помиляюсь, є співзасновниками акціонерного товариства «Украгробізнес»...

— Справді, наша головна мета — залучати іноземний капітал в економіку України. За час нашої діяльності вже інвестовано близько мільйона доларів США, але вже наступного року ця цифра має зрости до 4 мільйонів, бо на стадії реєстрації ще 4 спільних підприємства, три з них — у галузі агропромислового комплексу.

— Як обираються «мішені» для зарубіжних інвестицій?

— Поки що це не складно, бо економіка України потерпає від глибокої кризи, а де тонко, там і рветься. Західний бізнесмен вважає, наприклад, що пересуватися повільно — справа збиткова, тому ми подбали, щоб він не мав проблем з літаками бізнес-класу типу «Фалкон» або ЯК-40, аби міг дістатися у будь-який куточок СНД. До речі, з цією метою ми узялися й за імпорт французького автомобіля фірми «Пежо». Сподіваюсь, що за його кермо невдовзі сядуть і ділові люди України, як це вже зробили представники всесвітньовідомих американських фірм «Дюпон» або «Мерк». А чи треба пояснювати, чому нашу увагу привертає агропромислова галузь! «Ілта» надає можливість колгоспам і фермерам займатися експортом своєї продукції безпосередньо на місцях, як, до речі, і імпортувати зарубіжні засоби виробництва. Для створення агропромислових спільних підприємств залучатимемо не тільки швейцарський, а й капітал інших країн Європи та США. Перші «ластівки» — це компанії «Південь-зерно», «Азов-зерно». В цій та іншій роботі нашим надійним партнером та порадником є Промінвестбанк України, який брав участь у заснуванні нашого СП.

— Коли збирався на розмову з вами, мене просили поцікавитися автомобільним мастилом «Парнас» виробництва Греції, яке ось-ось надійде у продаж до автомагазинів. Чим воно відрізняється від мастила інших виробників?

— (Сміється). Мабуть, тим, що воно дешевше і майже не гірше.

— Читачі цікавляться координатами «Ілти».

— Будь-ласка: телефон — 228-00-63. Факс (044) 229-50-38.

— Сергію Олександровичу, чим займається «Ілта» у Музейному провулку Києва?

— Реконструкцією та будівництвом бізнес-центру. Знаєте, яка різниця між нашими та західними діловими людьми? Вони працюють на різних рівнях. Йдеться про культуру спілкування з клієнтами, сервіс, діловодство, завантаженість робочої хвилини. Пам'ятаєте наше сакраментальне: кожній робочій годині — найвищу віддачу! Так от, за кордоном робочий час вимірюється хвилинами, які мають давати прибуток.

Сергій ВЛАД.

З пошти

НЕ ПОШКОДУЄТЕ!

Шановні добродії! Вже третій рік я передплачую вашу газету. З насолодою читаю кожний номер від першої до останньої сторінки. У матеріалах чітко віддзеркалюється наше непросте життя в незалежній Україні. Тут є цікавинки для людей різного віку. Впевнена: той, хто передплатить «Голос України»,— не пошкодує!

Марія ЗГОННИК.
Мена Чернігівської області.

ВІКНО В УКРАЇНУ

Я живу і працюю в Брянську, але я українець, і мене цікавить все, що пов'язане з Україною. На жаль, в російських засобах масової інформації мало і досить тенденційно подають інформацію про мою Батьківщину. Тому ваша газета, хоч і приходить із запізненням у 7—10 днів, є для мене вікном у мою рідну Україну. Вважаю, що розповсюджувати «Голос України» за кордон необхідно, адже там проживають мільйони українців. В противному разі можна програти інформаційну війну.

З повагою
Анатолій БЛИЗНЮК.
Брянськ.

І В РОБОТІ ПОМІЧНИЦЯ

«Голос України» я передплачую з першого номера. Дуже вдячна за цікаву, змістовну газету. Я вчителька і повинна сказати, що саме ваша газета мені дуже допомагає в роботі: на уроках, на виховних годинах. Бо все, що цікавить мене і моїх вихованців, можна знайти на її сторінках. На мій погляд, важливо те, що тут завжди висвітлюються різні точки зору, різні судження з приводу однієї події. Звідси я й черпаю матеріали для бесід, дискусій.

Валентина РОМАНЦОВА,
вчителька української мови і літератури.
Пологи Запорізької області.

ЧИТАЄМО УСІЄЮ СІМ'ЄЮ

Наша сім'я з великим задоволенням читає газету «Голос України». Один заголовок радує змістом: ГОЛОС та ще й УКРАЇНИ! Читайте, думайте, слухайте, розумійте цей ГОЛОС українського доброго працьовитого народу! Газета завжди багата на змістовні матеріали. А влітку до нас з'їхалися діти, внуки, правнуки з Москви, Мурманська, Братська, Воронежа і з нетерпінням чекали кожного номера газети. А тепер в листах просять вислати газету або хоча б вирізку з цікавим матеріалом. Всім нам припала до вподоби ваша газета. Тож бажаємо всьому шановному колективу редакції творчих успіхів, добра.

З повагою
Т. Уманець, С. Карась.
смт. Седнів Чернігівської області.

З ВЕЛИКОЇ ХМАРИ — МАЛИЙ ДОЩ

Чим не сенсація

Днями «Голос України» у замітці під назвою «Над Патентом» хмари ходять хмуро» повідомив про акцію правоохоронців Києва, проведену на відомому столичному ринку. Зокрема, йшлося про затримання деяких «хлопчиків у шкірянках», у котрих було вилучено холодну і вогнепальну зброю.

Як щойно стало відомо з добре поінформованих джерел, із 115 затриманих 109 чоловік було випущено, а до шістьох осіб, які вчинили опір, згідно з рішенням Московського райнарсуду Києва 10 жовтня застосовано адмінарешт на строк 15 діб. Але вже 15 жовтня заступник прокурора Києва Ю. Морозов у п'яти справах виніс протест, а виконуючий обов'язки голови Московського райнарсуду В. Усенко зважив за необхідне цих п'ятьох, у тому числі й відомого Авдишева, з-під арешту звільнити. Розповідають, що волю судді було виконано блискавично і п'ятірку тут же урочисто зустрів ескорт із семи автомобілів. Чи був серед них той, на якому начебто катали представник Президента в Києві, джерела не повідомляють.

Власна інформація «Голосу України».

Навчаються... Рад: районн...

АКЦЕ... РЕГІОН... САМОВРЯД...

Вчора Інсти... ного управлінн... вання при Кабі... України черго... розпочав навча... однієї з найві... ланок Рад Укр... ної, значення ... лінні і місцево... дуванні важко ...

У вступній до... критті потоку ... ступник Голов... Ради України ... льович ... зуючи ... маючи на уваз... в суспільстві ... що Ради, мовл... себе, принци... сив: у силу вс... ставин Ради ... грали належ... представницьк... влади, не мали ... і об'єктивно н... крити свій ба... тенціал. І сьо... оновлення, ... представницьк... чої влади, ми... ну нагоду на... ність Рад ... спрямувати її ... не забезпечен... селення ... рії.

Виходячи са... відної мети, ... тього потоку ... блеми «Аграр... України: ... вирішення ... нів самовряду... нанню Земе... України», «Е... раїни в умова... ринкових відн... жетно-фінансо... раїни. Форм... нання місцево... «Проект Ко... їні і питання ... зультатів обго... ганізація та ... цевого ... «Взаємодія ор... го та регіонал... дування з мі... жавними ад... питання соціа... населення ... літики, ... оборони і де... ки, забезпече... прав і свобод...

Прес-цен...

Телеграфн... із Житоми...

А МІСТО РО...

Житомирськ... ті виповнилося... За цей час її ... зменшилося на... і становить н... 1,6 мільйона ч... ось кількість ж... ласного центру... втричі. Серед ... житомирян — ... літніх довгожит...

НАРЕШТІ АСПІРАНТУРА

У Житомирсь... дагогічному інс... ні І. Франка ... аспірантуру. Я... мив ректор в... черук, вона пок... водитиме цільо... товку фахівців ... рьох спеціальн... свого інституту ... завершилися в... пити аспіранті... прийому.

Володимир ...

Передплата-93

18. Київському «Інженерному центру ЛТД» (імпортне канцелярське приладдя).
19. Кіровоградському ВО «Червона зірка» (автомобільний вантажний візок, пральна машина «Зірочка», СМ-2, кінна сівалка СКК-12).
20. Костопільській фабриці «Мрія» (комплекти постільної білизни).
21. Ужгородському заводу «Електродвигун» (пральні машини «Марічка»).
22. Луцькому об'єднанню «Волиньдерев» (меблі).
23. Харківському АТ «Українсько-Сибірська інвестиційна корпорація».
24. Львівському ВО «Прогрес» (взуття).
25. Львівському мотозаводу (мопед).
26. «Ілті-Київ» офіційному імпортеру автомобілів «Пежо», мастил «Парнас», сільськогосподарської техніки.
27. Рівненському радгоспу «Тучинському».

28. ____________________

Шановні добродії!

Під час передплатної кампанії у жовтні — листопаді тут може міститися і назва вашої фірми чи підприємства. Пропозиції по телефонах 446-72-63, 441-89-95.

Друзі, ви станете учасниками розиграшу нашої лотереї за умови, якщо передплатите «Голос України» на рік. Затим надсилаєте до редакції листівку з поміткою «Лотерея», де вказуєте:
ПРІЗВИЩЕ, ІМ'Я, ПО БАТЬКОВІ;
ДОМАШНЮ АДРЕСУ;
НОМЕР КВИТАНЦІЇ;
НОМЕР ПОШТОВОГО ВІДДІЛЕННЯ, ЯКЕ ОФОРМИЛО ПЕРЕДПЛАТУ.

Розиграш лотереї у січні 1993 року. Щасти вам!

…рея: представляємо спонсорів

«ІЛТА»: НОВИЙ РІВЕНЬ?

…ких фірм «Дюпон» або «Мерк». А чи треба пояснювати, чому нашу увагу привертає агропромислова галузь! «Ілта» надає можливість колгоспам і фермерам займатися експортом своєї продукції безпосередньо на місцях, як, до речі, і імпортувати зарубіжні засоби виробництва. Для створення агропромислових спільних підприємств залучатимемо не тільки швейцарський, а й капітал інших країн Європи та США. Перші «ластівки» — це компанії «Південь-зерно», «Азов-зерно». В цій та іншій роботі нашим надійним партнером та порадником є Промінвестбанк України, який брав участь у заснуванні нашого СП.

— **Коли збирався на розмову з вами, мене просили поцікавитися автомобільним мастилом «Парнас» виробництва Греції, яке ось-ось надійде у продаж до автомагазинів. Чим воно відрізняється від мастила інших виробників?**

— (Сміється). Мабуть, тим, що воно дешевше і майже не гірше.

— **Читачі цікавляться координатами «Ілти».**

— Будь-ласка: телефон — 228-00-63. Факс (044) 229-50-38.

— **Сергію Олександровичу, чим займається «Ілта» у Музейному провулку Києва?**

— Реконструкцією та будівництвом бізнес-центру. Знаєте, яка різниця між нашими та західними діловими людьми? Вони працюють на різних рівнях. Йдеться про культуру спілкування з клієнтами, сервіс, діловодство, завантаженість робочої хвилини. Пам'ятаєте наше сакраментальне: кожній робочій годині — найвищу віддачу! Так от, за кордоном робочий час вимірюється хвилинами, які мають давати прибуток.

Сергій ВЛАД.

…на сказати, що саме ваша газета мені дуже допомагає в роботі: на уроках, на виховних годинах. Бо все, що цікавить мене і моїх вихованців, можна знайти на її сторінках. На мій погляд, важливо те, що тут завжди висвітлюються різні точки зору, різні судження з приводу однієї події. Звідси я й черпаю матеріали для бесід, дискусій.

Валентина РОМАНЦОВА,
вчителька української мови і літератури.
Пологи
Запорізької області.

ЧИТАЄМО УСІЄЮ СІМ'ЄЮ

Наша сім'я з великим задоволенням читає газету «Голос України». Один заголовок радує змістом: ГОЛОС та ще й УКРАЇНИ! Читайте, думайте, слухайте, розумійте цей ГОЛОС українського доброго працьовитого народу! Газета завжди багата на змістовні матеріали. А влітку до нас з'їхалися діти, внуки, правнуки з Москви, Мурманська, Братська, Воронежа і з нетерпінням чекали кожного номера газети. А тепер в листах просять вислати газету або хоча б вирізку з цікавим матеріалом. Всім нам припала до вподоби ваша газета. Тож бажаємо всьому шановному колективу редакції творчих успіхів, добра.

З повагою
Т. Уманець, С. Карась.
смт. Седнів
Чернігівської області.

…АРИ — МАЛИЙ ДОЩ

…Але вже 15 жовтня заступник прокурора Києва Ю. Морозов у п'яти справах виніс протест, а виконуючий обов'язки голови Московського райнарсуду В. Усенко зважив за необхідне цих п'ятьох, у тому числі й відомого Авдишева, з-під арешту звільнити. Розповідають, що волю судді було виконано блискавично і п'ятірку тут же урочисто зустрів ескорт із семи автомобілів. Чи був серед них той, на якому начебто катали представника Президента в Києві, джерела не повідомляють.

Власна інформація «Голосу України».

Навчаються кадри Рад: районна ланка

АКЦЕНТ — РЕГІОНАЛЬНЕ САМОВРЯДУВАННЯ

Вчора Інститут державного управління і самоврядування при Кабінеті міністрів України черговим заняттям розпочав навчання керівників однієї з найвідповідальніших ланок Рад України — районної, значення якої в управлінні і місцевому самоврядуванні важко переоцінити.

У вступній доповіді при відкритті потоку перший заступник Голови Верховної Ради України Василь Васильович Д[illegible]инець, ха[illegible]теризуючи [illegible]ливість [illegible]у і маючи на увазі поширювану в суспільстві тезу про те, що Ради, мовляв, вичерпали себе, принципово наголосив: у силу всім відомих обставин Ради ніколи не відігравали належної їм ролі як представницьких органів влади, не мали реальних прав і об'єктивно не могли розкрити свій багатющий потенціал. І сьогодні, у період оновлення, реформування представницької і виконавчої влади, ми маємо реальну нагоду наповнити діяльність Рад новим змістом, спрямувати її на безпосереднє забезпечення потреб населення [illegible]повідної [illegible]иторії.

Виходячи саме з цієї провідної мети, слухачі третього потоку розглянуть проблеми «Аграрна реформа в Україні: [illegible]облеми, [illegible]ляхи вирішен[illegible]», «Робота [illegible]органів самоврядування по виконанню Земельного кодексу України», «Економіка України в умовах формування ринкових відносин», «Бюджетно-фінансова система України. Формування і виконання місцевого бюджету», «Проект Конституції України і питання змісту та результатів обговорення», «Організація та практика місцевого самоврядування». «Взаємодія органів місцевого та регіонального самоврядування з місцевими державними адміністраціями», питання соціального захисту населення[illegible] гуманітарн[illegible] політики, [illegible]орони з[illegible]ов'я, оборони і державної безпеки, забезпечення законності, прав і свобод громадян.

Прес-центр Верховної Ради України

Телеграфним рядком із Житомира

А МІСТО РОСТЕ

Житомирській області виповнилося 55 років. За цей час її населення зменшилося на 150 тисяч і становить нині майже 1,6 мільйона чоловік. А ось кількість жителів обласного центру зросла втричі. Серед 300 тисяч житомирян — троє 100-літніх довгожителів.

НАРЕШТІ АСПІРАНТУРА

У Житомирському педагогічному інституті імені І. Франка відкрито аспірантуру. Як повідомив ректор вузу І. Кучерук, вона поки що проводитиме цільову підготовку фахівців з чотирьох спеціальностей для свого інституту. Недавно завершилися вступні іспити аспірантів першого прийому.

Володимир ЛИЗА.

ХТО КОГ… «ПЕРЕПИЛЯ…»

Проблема

Спільне українсько-австрійське підприємство «Міжнародний офісно-готельний центр», півроку тому створене міською держадміністрацією і австрійським концерном «Макулан Холдінг», взялося реконструювати квартал у центрі Києва, що поблизу Бессарабського ринку, який протягом шести останніх років ніяк не міг знайти хазяїна. Австрійська сторона вносить під проект 300 мільйонів доларів, а кияни розплачуються будівлями, що вже давно втратили своє функціональне призначення та вартістю майже двох гектарів землі під ними, якою «Макулан» одержав право користуватися протягом 99 років.

Є в рамках цього проекту ще одна угода — про завершення спорудження житлового будинку по вулиці Рогнідинській, який замикає Бессарабський квартал з одного боку. За оригінальність архітектурного вирішення будинок називають «пилкою». Передбачається квартири та офіси тут віддавати в оренду дипломатам, іноземним бізнесменам, щоб поповнити таким чином валютну казну міста. Але у дипломатів свої стандарти для житла, які не співпадають з нашими. Тому не залишалося іншого виходу, ніж перебудувати вже майже готовий дім. За це й узявся «Макулан». Проект обійдеться йому в 12 мільйонів доларів.

Вже після підписання угоди розгорнулася справжня війна між держадміністрацією і Київрадою, яка, до речі, триває і досі. Бо Київрада, яка за законами України має виняткове право на врегулювання земельних відносин, не може пробачити представнику Президента в Києві Івану Салію те, що своїм розпорядженням він відвів землю під спорудження готельно-офісного центру. Салій же наполіг на своєму, резонно аргументуючи, що будувати завжди краще, ніж ламати. А оскільки у міста коштів на такий проект немає і не швидко з'явиться, то чому б не вчинити так, як це робить цивілізований світ: на рівних, партнерських умовах будувати з тими, у кого ці кошти є?

Проте, здається, що більш як піврічні шторми навколо цього об'єкта — не що інше, як буря в склянці води з надзвичайно сумними наслідками, в першу чергу для української сторони.

Згідно з угодою концерн «Макулан Холдінг» протягом 12 років виступатиме як інвестор. За австрійськими законами він надасть спільному підприємству кредит лише за умови довгострокової гарантії того, що кошти, одержані з орендної плати, будуть безперешкодно переказані на відкритий поточний рахунок в австрійському банку. Тобто інвестор прагне мати гарантію, що ніхто не зможе перешкодити йому погасити кредит (мова не йде про вивезення його частки прибутку, яка захищена українським Законом про інвестиції).

Експортно-імпортний банк, де спільне підприємство має валютний рахунок, пославшись на відсутність повноважень, гарантії не дав, відправивши клієнта в Національний банк України. Там, пояснивши, що подібні гарантії можна одержати лише під урядові проект… волили відкр… але обумовили … до... першого … ного року. Щоп… чів втішили т… потім можна б… ще на рік.

Коло замкну… ших гарантій в… існує, а на поді… йозний інвесто… ся погодитися, … ше насторожую… ють ентузіазм… що, даючи до… один календарн… нальний банк с… віряє. То як м… йому інвестор, … вкласти в проек… мільйонів дол… 300 мільйонів у… офісно-готельно…

Як спересерд… з представникі… за відсутності … ма згорне ро… Хоч, відверт… він, це — ч… який прикрас… та. Ми хотіли … що здатні.

Звичайно, … ту подій не чек… ністрація міст… ектом нама… навіть не одно… зом вирішити … проблем — поз… рійного кварта… ні в центрі Ки… питання розсе… матів, звести … телі, офісний … людей там при… показати як с…

Фотофакт

УКРАЇНЦІ І В МОСКВ…

Багатовікову традицію має в Москві українська діаспора. Переселенці з наших країв допомагали ще в далекі часи розбудовувати московську державу. Впродовж століть вони відігравали значну роль в науковому і духовному житті міста. Письменники М. Гоголь та В. Короленко, композитори П. Чайковський і Д. Бортнянський, академік В. Вернадський, кінорежисер О. Довженко, конструктор космічних кораблів С. Корольов — ось неповний перелік визначних діячів культури і науки, вихідців з України.

Різними шляхами і за різних обставин потрапили в Москву українці, які живуть тут сьогодні. Створення незалежної держави, піднесення рівня національної самосвідомості відлунили і в їхніх серцях. Товариство української культури «Сла… їнський молод… Асоціація спри… об'єднання укра… — ці та інші … ганізації ставля… ту сприяти роз… ської культури … ри, підтримува… зв'язки з баты… зитивно вплива… відносини Росі…

Коротко

ПОРОДИЧАЛИСЯ

Протистояння професійних медиків і народних цілителів тривало десятиліттями. «Холодна війна» ще не завершилася, але крига вже скресла. У Львові відбулася міжнародна конференція з нетрадиційної медицини. Виступили професори Львівського медінституту, спеціалісти з Бельгії, Голландії, Італії. Професіонали й нетрадиційники вирішили об'єднати зусилля, аби протистояти вітчизняним злидням у сфері охорони здоров'я, а також шарлатанству. У роботі конференції взяв участь директор Міжнародного інституту природної медицини Шарль-Бейнц.

Оксана ТЕЛЕНЧІ.
Львів.

З'ЇЗДІВ ПОМЕ…

Добропільськи… підтримав однос… конференції тру… тиву шахти імен… КПРС. Цьому ву… приємству повер… лишню назву — … цька».

Юрій …
Донецька обл…

…кадри
…ланка

…т —
…льне
…вання

…т держав-
… самоврядук-
…еті міністрів
… заняттям
…я керівників
…відальніших
…и — район-
…ої в управ-
…у самовря-
…ереоцінити.
…віді при від-
…ерший за-
… Верховної
…силь Васи-
…, ха… …ери-
…ть … …у і
…поширювану
…зу про те,
…, вичерпали
…во наголо-
… відомих об-
…оли не віді-
…ї їм ролі як
… органів
…еальних прав
…могли роз-
…тющий по-
…ні, у період
…еформування
… і виконав-
…аємо реаль-
…нити діяль-
…им змістом,
… безпосеред-
… потреб на-
…ної … ито-

… з цієї про-
…ухачі тре-
…глянуть про-
…реформа в
…ми, …яхи
…бота …рга-
…ня по вико-
…ого кодексу
…оміка Ук-
…формування
…н», «Бюд-
…система Ук-
…ння і вико-
… бюджету»,
…туції Укра-
…їсту та ре-
…ння», «Ор-
…тика міс-
…рядування».
… в місцево-
…го самовря-
…ими дер-
…страціями»,
…го захисту
…тарн… по-
… з…ов'я,
…вної безпе-
… законності,
…мадян.

…ерховної
… України

…рядком

…блас-
…ків.
…ення
…ійже
… А
… об-
…осла
…исяч
… 100-

… пе-
…іме-
…рито
…ідо-
… Ку-
…рро-
…ідо-
…ети-
… для
… ні
… іс-
…ого

ХТО КОГО «ПЕРЕПИЛЯЄ»?

Проблема

Спільне українсько-австрійське підприємство «Міжнародний офісно-готельний центр», півроку тому створене міською держадміністрацією і австрійським концерном «Макулан Холдінг», взялося реконструювати квартал у центрі Києва, що поблизу Бессарабського ринку, який протягом шести останніх років ніяк не міг знайти хазяїна. Австрійська сторона вносить під проект 300 мільйонів доларів, а кияни розплачуються будівлями, що вже давно втратили своє функціональне призначення за вартістю майже двох гектарів землі під ними, якою «Макулан» одержав право користуватися протягом 99 років.

Є в рамках цього проекту ще одна угода — про завершення спорудження житлового будинку по вулиці Рогнідинській, який замикає Бессарабський квартал з одного боку. За оригінальність архітектурного вирішення будинок називають «пилкою». Передбачається квартири та офіси тут віддавати в оренду дипломатам, іноземним бізнесменам, щоб поповнити таким чином валютну казну міста. Але у дипломатів свої стандарти для житла, які не співпадають з нашими. Тому не залишалося іншого виходу, ніж перебудувати вже майже готовий дім. За це й узявся «Макулан». Проект обійдеться йому в 12 мільйонів доларів.

Вже після підписання угоди розгорнулася справжня війна між держадміністрацією і Київрадою, яка, до речі, триває і досі. Бо Київрада, яка за законами України має виняткове право на врегулювання земельних відносин, не може пробачити представнику Президента в Києві Івану Салію те, що своїм розпорядженням він відвів землю під спорудження готельно-офісного центру. Салій же наполіг на своєму, резонно аргументуючи, що будувати завжди краще, ніж ламати. А оскільки у міста коштів на такий проект немає і не швидко з'являться, то чому б не вчинити так, як це робить цивілізований світ: на рівних, партнерських умовах будувати з тими, у кого ці кошти є?

Проте, здається, що більш як піврічні шторми навколо цього об'єкта — не що інше, як буря в склянці води з надзвичайно сумними наслідками, в першу чергу для української сторони.

Згідно з угодою концерн «Макулан Холдінг» протягом 12 років виступатиме як інвестор. За австрійськими законами він надасть спільному підприємству кредит лише за умови довгострокової гарантії того, що кошти, одержані з орендної плати, будуть безперешкодно переказані на відкритий поточний рахунок в австрійському банку. Тобто інвестор прагне мати гарантію, що ніхто не зможе перешкодити йому погасити кредит (мова не йде про вивезення його частки прибутку, яка захищена українським Законом про інвестиції).

Експортно-імпортний банк, де спільне підприємство має валютний рахунок, пославшись на відсутність повноважень, гарантії не дав, відправивши клієнта в Національний банк України. Там, пояснивши, що подібні гарантії можна одержати лише під урядові проекти, однак дозволили відкрити рахунок, але обумовили строк його дії до... першого січня наступного року. Щоправда, прохачів втішили тим, що строк потім можна буде подовжити ще на рік.

Коло замкнулося, бо інших гарантій в Україні не існує, а на подібні умови серйозний інвестор не зважиться погодитися, бо вони більше насторожують, ніж додають ентузіазму. Виходить, що, даючи дозвіл лише на один календарний рік, Національний банк сам собі не довіряє. То як може довіряти йому інвестор, який планує вкласти в проект не тільки 12 мільйонів доларів, а й ще 300 мільйонів у спорудження офісно-готельного центру?

Як спересердя заявив один з представників «Макулана», за відсутності гарантій фірма згорне роботи в Києві. Хоч, відверто пошкодував він, це — чудовий проект, який прикрасить центр міста. Ми хотіли показати, на що здатні.

Звичайно, такого повороту подій не чекала держадміністрація міста, яка цим проектом намагалася вбити навіть не одного зайця, а разом вирішити кільканадцять проблем — позбавитися аварійного кварталу, що бовваніє в центрі Києва, вирішити питання розселення дипломатів, звести пристойні готелі, офісний центр, щоб і людей там прийняти, і себе показати як столицю, не гіршу від інших. Не чекало й спільне підприємство, що зважилося вкласти в проект солідний капітал (навряд чи в Києві знайдеться хоч би ще один такий інвестор).

А може, надання гарантії змушує ризикувати Національний банк України? Як не розглядай це питання, а видимі причини, чи якісь підводні рифи знайти важко. Адже спільне підприємство діє і звітує за українськими законами, проконтролювати його діяльність можна при першій потребі.

Невже ж і справді справа зайшла в тупик? Так чи інакше, а вирішувати її треба, бо проект «Макулана» вже створив прецедент, оскільки першим наштовхнувся на порожнечу в нашому законодавстві. Але ж ми очікуємо на сотні подібних інвесторів. Якщо так, то треба шукати хоч тимчасові компроміси, щоб не розірвати й так не дуже міцний ланцюжок довіри, який зв'яже Україну з зарубіжним діловим світом. Тим більше, що в проекті Закону про валютне регулювання, до речі, підготовленому Національним банком України, ця проблема обумовлена — там передбачається надання цьому банку повноважень для вирішення подібних питань. Тож, справа, як бачимо, в часі.

Проте зволікати не можна, адже під загрозою зриву залишається реалізація проекту спорудження офісно-готельного центру. Адже без довгострокової гарантії Національного банку України «Макулан» не розпочне його спорудження. От і боюсь я, що перепиляє наша бюрократична пилка і найміцніший їхній проект. Тільки ж чи захоче після цього ще хтось ризикувати в Україні...

То, може, виявимо мудрість?

Валентина ПИСАНСЬКА.

Зверніть увагу

СЕКРЕТИ ТРІАДИ

Виставка «Порошкова металургія України», яка експонувалася у Торгово-промисловій палаті в межах Міжнародного семінару «Нові матеріали», закінчувалася врученням Почесних дипломів. Одними з перших здобули визнання мале підприємство «Ансерв» («Аналітичний сервіс»), що працює на базі Інституту матеріалознавства АН України, фірма з Ліхтенштейну «Бальцерс Юніон» та Сумське промислове об'єднання «Електрон» — вчені, аналітики, приладобудівники галузі електронної мікроскопії. Ця тріада дипломантів володіє секретами електронного зору, здатного «роздягнути» фізичні або біологічні тіла до найдрібнішого атома. Електронне «око» може, як це було на АвтоЗАЗі, кинувши кмітливий погляд на картер рульового управління автомобіля, миттю з'ясувати причину недосконалості конструкції. Може, як це твердять медики, безпомилково вказати ступінь, патологію захворювання, морфологічні зміни крові у людини, яка потрапила під вплив радіоактивного опромінення. Допитливому бізнесмену зі Швеції за той час, як він випив чашку кави, керуючись зображенням структури двох якихось болванок, кандидат фізико-математичних наук з «Ансерву» Юрій Іващенко розповів усі їхні таємниці та передбачив майбутнє. Швед висловив свої почуття одним словом «браво».

Два роки тому фахівці галузі електронної скануючої мікроскопії створили у вільний від основної роботи час мале підприємство. Нині «Ансерв» — це унікальна лабораторія, яка володіє «хай тек» і «ноу-хау», має висококласне електронне обладнання фірми «Джеол» (Японія) та АТ «Бальцерс Юніон» (Ліхтенштейн). Провідні фірми світу віддали належне вченим «Ансерву», довіривши їм не тільки експлуатацію наукомісткого обладнання, а й виступати довіреними особами на українському ринку аналітичного устаткування. Тому «Ансервом» цікавляться усі — від медиків до металургів.

Сергій ВУСАТИЙ.

Фотофакт

УКРАЇНЦІ І В МОСКВІ УКРАЇНЦІ

Багатовікову традицію має в Москві українська діаспора. Переселенці з наших країв допомагали ще в далекі часи розбудовувати московську державу. Впродовж століть вони відігравали значну роль в науковому і духовному житті міста. Письменники М. Гоголь та В. Короленко, композитори П. Чайковський і Д. Бортнянський, академік В. Вернадський, кінорежисер О. Довженко, конструктор космічних кораблів С. Корольов — ось неповний перелік визначних діячів культури і науки, вихідців з України.

Різними шляхами і за різних обставин потрапили в Москву українці, які живуть тут сьогодні. Створення незалежної держави, піднесення рівня національної самосвідомості відлунили і в їхніх серцях. Товариство української культури «Славутич», Український молодіжний клуб, Асоціація сприяння Рухові, об'єднання українців Москви — ці та інші громадські організації ставлять собі за мету сприяти розвитку української культури серед діаспори, підтримувати більш тісні зв'язки з батьківщиною, позитивно впливати на взаємовідносини Росії та України.

На фото: голова історичної секції Товариства української культури «Славутич» Роман Дмитришин; у московському магазині «Українська книга», що на Арбаті; другокласник української недільної школи Олексій Сердюк.

Текст і фото
Бориса ДВОРНОГО.

Москва.

Благословили прем'єр і владика

17 жовтня на ВО «АвтоЗАЗ» відбувся мітинг з нагоди пуску двох потужних ліній складання та фарбування автомобіля «Таврія». Досі малолітражку виготовляли на старому конвеєрі. Практично Україна отримала новий автозавод європейського рівня. Нові лінії освятив єпископ Мелітопольський і Запорізький владика Василій. Генеральний директор «АвтоЗАЗу» С. Кравчун повідомив: об'єднання тепер має можливість збільшити випуск машин до 150 тисяч штук на рік. На мітингу виступив Прем'єр-міністр України Л. Кучма. Він зауважив: це свято не лише ЗАЗу, а й усієї України.

Олександр МИХАЙЛЮТА.

Запоріжжя.

Коротко

ПОРОДИЧАЛИСЯ

Протистояння професійних медиків і народних цілителів тривало десятиліттями. «Холодна війна» ще не завершилася, але крига вже скресла. У Львові відбулася міжнародна конференція з нетрадиційної медицини. Виступили професори Львівського медінституту, спеціалісти з Бельгії, Голландії, Італії. Професіонали й нетрадиційники вирішили об'єднати зусилля, аби протистояти вітчизняним злидням у сфері охорони здоров'я, а також шарлатанству. У роботі конференції взяв участь директор Міжнародного інституту природної медицини Шарль-Бейнц.

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Львів.

З'ЇЗДІВ ПОМЕНШАЛО

Добропільський райвиконком підтримав одностайне рішення конференції трудового колективу шахти імені XXIII з'їзду КПРС. Цьому вугільному підприємству повернуто його колишню назву — шахта «Білицька».

Юрій ДОЦЕНКО.

Донецька область.

З ГРАНАТОЮ ПО РИНКУ

Оригінальний спосіб розжитися валютою винайшов житель Ужгорода Валентин Уральський. Роздобувши десь бойову гранату, він почав курсувати з нею по речовому ринку і вимагати у перекупщиків проценти від їхніх «операцій». Лише втручання міліції припинило демарші «гранатовика».

Микола ГОРВАТ.

ПОЛОЖЕННЯ ПРО МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про Положення про Міністерство внутрішніх справ України

Затвердити Положення про Міністерство внутрішніх справ України, що додається.

Президент України
Л. КРАВЧУК

м. Київ
7 жовтня 1992 року

1. Міністерство внутрішніх справ України (МВС України) є центральним органом державної виконавчої влади, керівник якого відповідно до Конституції України входить до складу Кабінету міністрів України.

Міністерство реалізує державну політику в сфері захисту прав і свобод громадян, інтересів суспільства і держави від протиправних посягань, організує і координує діяльність органів внутрішніх справ по боротьбі із злочинністю, охороні громадського порядку і забезпеченню громадської безпеки.

2. МВС України у своїй діяльності керується Конституцією і законами України, постановами Верховної Ради України, указами і розпорядженнями Президента України, постановами і розпорядженнями Кабінету міністрів України, а також цим Положенням. У межах своїх повноважень Міністерство організує виконання актів законодавства України і здійснює систематичний контроль за їх реалізацією.

Міністерство узагальнює практику застосування актів законодавства з питань, що входять до його компетенції, розробляє пропозиції щодо його вдосконалення та вносить їх на розгляд Кабінету міністрів України.

3. Основними завданнями МВС України є:

організація і координація діяльності органів внутрішніх справ по захисту прав і свобод громадян, інтересів суспільства і держави від протиправних посягань, охороні громадського порядку і забезпеченню громадської безпеки;

участь у розробці та реалізації державної політики щодо боротьби із злочинністю;

забезпечення запобігання злочинам, їх припинення, розкриття і розслідування, розшуку осіб, які вчинили злочини, вжиття заходів до усунення причин і умов, що сприяють вчиненню правопорушень;

визначення основних напрямів удосконалення роботи органів внутрішніх справ, подання їм організаційно-методичної та практичної допомоги;

забезпечення виконання кримінальних покарань, участь у ресоціалізації засуджених;

організація роботи, пов'язаної із забезпеченням безпеки дорожнього руху та пожежної безпеки;

забезпечення законності в діяльності працівників і військовослужбовців системи.

4. МВС України відповідно до покладених на нього завдань:

1) забезпечує реалізацію державної політики щодо боротьби із злочинністю;

2) визначає основні напрями діяльності підпорядкованих органів, підрозділів і установ та ефективні засоби й методи виконання покладених на них завдань;

3) організує роботу органів внутрішніх справ по охороні громадського порядку на вулицях, майданах, у парках, скверах та інших громадських місцях, запобіганню та припиненню адміністративних правопорушень і забезпеченню провадження у справах про них, розгляд яких законом покладено на органи внутрішніх справ;

4) організує здійснення органами внутрішніх справ профілактичних і оперативно-розшукових заходів щодо запобігання, виявлення, припинення і розкриття злочинів, провадження дізнання і попереднього слідства у справах про злочин, розслідування яких законом покладено на органи внутрішніх справ;

5) безпосередньо проводить роботу по виявленню, розкриттю і розслідуванню злочинів, що мають міжрегіональний і міжнародний характер, веде боротьбу з організованою злочинністю та наркобізнесом і злочинами в сфері економіки;

6) забезпечує профілактику правопорушень, вносить до центральних і місцевих органів державної виконавчої влади, підприємств, установ і організацій подання про необхідність усунення причин і умов, що сприяють вчиненню правопорушень, організує проведення серед населення роз'яснювальної роботи з питань охорони громадського порядку і боротьби із злочинністю;

7) бере участь у наукових, кримінологічних і соціологічних дослідженнях, у розробках на їх основі державних програм боротьби із злочинністю і охорони правопорядку;

8) вживає разом з іншими державними органами заходів до запобігання дитячій безпритульності та правопорушенням серед неповнолітніх;

9) організує і проводить розшук громадян у випадках, передбачених законодавством та міжнародними угодами;

10) організує інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності органів внутрішніх справ, формує центральні довідково-інформаційні фонди, оперативно-пошуковий та криміналістичний облік, у межах своїх повноважень веде державну статистику;

11) організує проведення експертиз у кримінальних справах і криміналістичні дослідження за матеріалами оперативно-розшукової діяльності, забезпечує у встановленому порядку участь спеціалістів криміналістичної служби у слідчих діях;

12) забезпечує виконання кримінально-виконавчого законодавства, організацію роботи установ по виконанню покарань, бере участь у ресоціалізації засуджених;

13) організує додержання законодавства про паспорти, в'їзд в Україну і виїзд з України громадян, перебування на її території іноземних громадян і осіб без громадянства;

14) забезпечує функціонування дозвільної системи і здійснює контроль за придбанням, зберіганням, носінням і перевезенням зброї, боєприпасів, вибухових речовин і матеріалів, інших предметів і речовин, щодо зберігання і використання яких встановлено спеціальні правила, та за відкриттям і функціонуванням об'єктів, де вони використовуються;

15) організує роботу державної автомобільної інспекції, забезпечує реєстрацію й облік автомототранспортних засобів, разом з іншими державними органами вживає заходів до забезпечення безпеки дорожнього руху; контролює проведення міністерствами, іншими центральними органами державної виконавчої влади і транспортними організаціями роботи, спрямованої на запобігання дорожньо-транспортним пригодам;

16) забезпечує здійснення державного пожежного нагляду, пожежну охорону населених пунктів і об'єктів, координує діяльність міністерств, інших центральних органів державної виконавчої влади у питаннях, зв'язаних з удосконаленням справи пожежної охорони;

17) організує на договірних засадах охорону майна всіх видів власності, разом із заінтересованими органами проводить роботу для підвищення надійності охорони об'єктів;

18) організує здійснення заходів щодо врятування людей, охорони їхньої безпеки, забезпечення громадського порядку, збереження майна у разі стихійного лиха, аварій, пожеж, катастроф та щодо ліквідації їх наслідків;

забезпечує участь органів внутрішніх справ у межах їх повноважень у здійсненні заходів по охороні навколишнього природного середовища;

19) забезпечує високу бойову і мобілізаційну готовність органів внутрішніх справ і військ внутрішньої та конвойної охорони, бере відповідно до закону участь у забезпеченні режиму воєнного або надзвичайного стану в разі його оголошення на території України або в окремих місцевостях;

20) бере участь у розробці проектів міжнародних договорів (угод) України з питань боротьби із злочинністю, забезпечує в межах своїх повноважень виконання укладених міжнародних договорів (угод) України;

21) розробляє і організує реалізацію програм кадрового забезпечення органів і підрозділів внутрішніх справ, військ внутрішньої та конвойної охорони, вживає заходів до додержання дисципліни і законності в їхній діяльності; організує роботу підпорядкованих навчальних закладів, науково-дослідних установ;

вживає відповідно до чинного законодавства заходів до забезпечення правового і соціального захисту працівників, військовослужбовців військ внутрішньої та конвойної охорони, пенсіонерів органів внутрішніх справ, членів їх сімей, розробляє пропозиції з цих питань і вносить їх на розгляд відповідних органів;

22) організує в установленому порядку матеріально-технічне забезпечення діяльності підпорядкованих органів, підрозділів, установ і організацій, військ внутрішньої та конвойної охорони, контролює правильність використання ними ресурсів і коштів;

23) організує в Міністерстві і підпорядкованих органах роботу з питань фінансування, праці, заробітної плати, економічного прогнозування, бухгалтерського обліку і звітності, контрольно-ревізійної діяльності;

24) вносить до відповідних органів державної виконавчої влади пропозиції щодо складання планів капітальних вкладень на будівництво об'єктів адміністративного, виробничого, соціально-побутового, військового призначення та житла, здійснює контроль за цим будівництвом;

25) бере участь у формуванні науково-технічної політики в сфері діяльності органів внутрішніх справ; організує і координує впровадження в практику досягнень науки і передового досвіду, забезпечує розробку озброєнь, спеціальних, технічних і криміналістичних засобів для органів внутрішніх справ, військ внутрішньої та конвойної охорони.

5. МВС України має право:

1) одержувати від міністерств, інших центральних органів державної виконавчої влади, підприємств, установ і організацій відомості, необхідні для виконання покладених на Міністерство завдань;

2) залучати для розробки актуальних проблем боротьби із злочинністю, проведення консультацій та експертиз вищі навчальні заклади та інші установи, а також окремих учених і висококваліфікованих фахівців, у тому числі практиків;

3) укладати угоди про співробітництво у сфері боротьби із злочинністю та з інших питань, віднесених до компетенції Міністерства, з відповідними органами інших держав;

4) скликати в установленому порядку наради з питань, що належать до його компетенції.

6. МВС України при виконанні покладених на нього функцій взаємодіє з іншими центральними органами державної виконавчої влади України, органами Республіки Крим, місцевими державними адміністраціями, органами місцевого і регіонального самоврядування, а також відповідними органами інших держав.

7. МВС України у межах своїх повноважень видає на основі й на виконання чинного законодавства накази, організує та контролює їх виконання.

Міністерство у разі необхідності видає разом з іншими центральними органами державної виконавчої влади та місцевими державними адміністраціями спільні акти.

Рішення Міністерства у питаннях безпеки дорожнього руху, пожежної безпеки, діяльності дозвільної системи та інших визначених чинним законодавством питаннях є обов'язковими для центральних і місцевих органів державної виконавчої влади, а також підприємств, установ, організацій.

8. МВС України очолює Міністр, який призначається відповідно до Конституції України.

Міністр має заступників, яких за його поданням призначає Кабінет міністрів України, розподіляє обов'язки між заступниками Міністра та визначає повноваження структурних підрозділів Міністерства.

Міністр внутрішніх справ України несе персональну відповідальність за виконання покладених на Міністерство завдань і здійснення ним своїх функцій, визначає ступінь відповідальності заступників Міністра, керівників підрозділів Міністерства.

9. Для погодженого вирішення питань, що належать до повноважень МВС України, обговорення найважливіших напрямів його діяльності у Міністерстві утворюється колегія в складі Міністра (голова колегії), заступників Міністра за посадою, а також інших керівних працівників органів внутрішніх справ.

Члени колегії Міністерства затверджуються Кабінетом міністрів України.

Рішення колегії проводяться в життя, як правило, наказами Міністра.

10. Для розгляду наукових рекомендацій та пропозицій щодо основних напрямів діяльності органів внутрішніх справ, обговорення найважливіших програм та вирішення інших питань при МВС України можуть створюватися відповідні ради і комісії з включенням до їх складу провідних учених і висококваліфікованих фахівців-практиків.

Склад рад, комісій та положення про них затверджуються Міністром внутрішніх справ України.

11. Гранична чисельність і фонд оплати праці працівників центрального апарату МВС України затверджуються Кабінетом міністрів України.

Структура центрального апарату Міністерства затверджується Віце-прем'єр-міністром України.

Штатний розпис центрального апарату і положення про його структурні підрозділи затверджуються Міністром.

12. МВС України є юридичною особою, має самостійний баланс, рахунки в установах банків, печатку із зображенням Державного герба України і своїм найменуванням.

Секретар Адміністрації Президента України
М. ХОМЕНКО.

ГРИВНЯ: ПОСПІШИТИ — ЛЮДЕЙ НАСМІШИТИ,

або ЧОМУ ГОЛОВА НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ ПРОТИ ПОПУЛІЗМУ В МОНЕТАРНІЙ ПОЛІТИЦІ

Своєю позицією народний депутат України Вадим Гетьман не раз викликав невдоволення то одного, то другого крила парламенту, уряду та й самого Президента України. І парадокс даної ситуації в тому, що, вважаючи себе за твердого центриста, голова Національного банку змушений час від часу ставати опозиціонером. Однак у цьому парадоксі закладено свого роду закономірність — напевне, саме так і повинен діяти політик-прагматик, ставлячи на перше місце не власні політичні симпатії чи антипатії, а інтереси справи. Тобто не гнатися за хвилинною популярністю, а справді думати і дбати про справи, від правильного вирішення яких залежить майбутнє держави. З ним можна погоджуватися чи дискутувати, але прислухатися все ж таки варто.

— **Вадиме Петровичу, ви, певно, пам'ятаєте прес-конференцію Президента України Леоніда Кравчука після його відпустки. Тоді Леонід Макарович висловив різке невдоволення вашою позицією щодо паралельного обігу купона і рубля на території України. Очевидно, вам тоді довелося пережити не дуже приємні хвилини у своєму житті...**

— Не вперше, і, напевне, не востаннє. Однак я і сьогодні залишаюся прихильником саме такої точки зору. Хоча, як законослухняний громадянин, керівник державної установи, виконуватиму рішення, яке прийняли мої колеги по парламенту. Вони вважають, що слід якомога швидше виходити з рубльової зони і вводити національну валюту. Проте не враховують того, що історія грошового обігу ще не знає прикладів успішного проведення монетарної реформи в момент падіння виробництва і розкручування інфляційної спіралі. А саме це ми маємо сьогодні. А «прив'язавши» купон до російської грошової одиниці, ми могли на певний період зупинити процес знецінення першого. Як це зробили, наприклад, у Білорусі. І лише після стабілізації процесів в економіці можна було б уводити гривню.

Однак ми пішли іншим шляхом. І побоююся, що така зовнішня атрибутика державності, як гроші, може обійтися нам надто дорого. Вже найближчим часом перехід на так званий український карбованець значно ускладнить ситуацію в Україні. З певного дня ми змушені будемо перейти на режим міжнародних розрахунків. Що це означає? Передусім банкам доведеться працювати у валютному режимі. Значно ускладниться внутрішній кліринг. А про зовнішній вже нічого й говорити. Адже Росія, наприклад, повинна сплатити українським підприємствам 427 мільярдів карбованців, проте надійшло лише 53. На мою думку, Центральний банк Росії притримує ці платежі спеціально. Вичікує, доки ми перейдемо на так званий свій карбованець. Після цього доведеться встановлювати курс купона до рубля, що буде далеко не на нашу користь, і викуповувати всю суму. Наслідком цього стане підвищення цін всередині України на 30—40 відсотків.

Тому за нинішньої ситуації вводити гривню аж ніяк не можна, хоча технічні можливості Національного банку дають можливість уже з першого січня наступного року перейти в Україні на національну валюту. Проте в мене немає жодного бажання сприяти дискредитації української монетарної системи. Тим більше, що ми прогнозуємо пік інфляційних процесів у нашій державі на перший квартал наступного року. І доки не розпочнеться стабілізація в економіці, я буду завжди противником введення національної грошової одиниці. Адже валютний ринок можна створити лише за наявності товару, а не силовим рішенням будь-кого.

— **Різке несприйняття у декого з депутатів викликала ваша пропозиція змінити адресу спрямування коштів, отриманих від приватизації. Тобто більшу частину їх спрямувати на погашення внутрішнього державного боргу...**

— Вважаю не тільки за свою, а й за перемогу парламенту загалом прийняття закону щодо внутрішнього державного боргу. Ми встановили, що він не повинен перевищувати 50 відсотків валового національного продукту. Проте ця справа перебуває нині на побутовому рівні розуміння. Як наслідок, заборгованість державного бюджету Національному банку сягнула на сьогодні 200 мільярдів карбованців. Безумовно, ми не повинні були йти на поступки, однак відсутність закону про касове обслуговування бюджету, згідно з яким кожний регіон має право витрачати кошти в межах реальних ресурсів, які вони отримують, дає можливість урядові обходити нас. Проте якщо до кінця року він не зуміє розрахуватися з Національним банком, то змушений буде просити парламент віднести цю суму на рахунок внутрішнього державного боргу. Останній не пропустить такого рішення. Тоді борг перейде на майбутнє, і доведеться урізати фінансування інших програм. Так, по суті, ми заліземо у вічні борги і житимемо за рахунок наших дітей. А що може бути страшніше від цього? Саме тому я запропонував половину коштів від приватизації спрямувати на погашення внутрішнього державного боргу.

До речі, податки даються нелегко. Тим більше потрібно витрачати їх обдумано. На жаль, спостерігається протилежне. Примітом, я був противником бездумної роздачі кредитів. Кошти, що їх виділили для сільського господарства, вважаю, відчутної віддачі не принесуть. Промисловці вже проїли свої гроші, а незабаром, десь у березні, ми знову почуємо від представників агропромислового комплексу: «Дайте». Однак Національний банк не збирається йти на повідку в уряду чи в когось іншого. Доволі й одного разу, за який і досі картаю себе. Тоді, коли «вибивали» кредити для сільського господарства, я нажив собі немало неприємностей. Бо в розмові з Президентом України і на сесії Верховної Ради виступав проти цього заходу. Можливо, слід було подати у відставку, щоб усі врешті зрозуміли, що не можна так нерозпорядливо поводитися з коштами. Вони мають йти під конкретні перспективні програми, в інвестиції, а не на споживання, що спостерігається сьогодні у 99 випадках із 100.

— **Свого часу російські засоби масової інформації чимало уваги приділили вашій поїздці разом з прем'єром до Росії. Якщо вірити їм, то ви разом з Вітольдом Фокіним поїхали «грабувати» Росію і домагатися скасування обмежень взаємних платежів і одержувати ліміт. Наскільки це відповідає істині?**

— Нісклиьки. Про деталі я вже розповідав у виступі на сесії Верховної Ради. Було підписано спільну угоду, яка влаштовувала обидві сторони. На жаль, реалізувати її не вдалося. Буквально наступного дня цей документ зазнав шалених атак прошовіністичної російської преси, що все при цьому перевернула догори ногами. Замість того, щоб розповісти, хто ж справді боржник, преса й телебачення почали кричати, що представники України приїхали домагатися скасу-

вання обмежень взаємних платежів та одержати ліміти. До речі, ця дезинформація супроводжувала нас і під час поїздки у США. Так, у день відкриття світової конференції банкірів і фінансистів у Вашингтоні дві американські газети вийшли з величезними матеріалами під заголовком «Росія заморожує всю торгівлю з Україною». І далі — звинувачення нашої держави у тому, що вона проводить політику на розпалювання інфляції у Росії, має найбільшу заборгованість перед нею з усіх колишніх республік Союзу тощо. Щоб покласти край інсинуаціям, ми наступного дня провели прес-конференцію для всіх журналістів і зачитали відповідні документи, з яких постає реальна картина щодо того, хто, кому і скільки заборгував. Зарубіжна преса достойно відреагувала на демарш Росії, і все було розставлено на свої місця.

Оскільки я торкнувся поїздки на світову конференцію банкірів і фінансистів, то скажу, що ставлення до нас там було коректне, з повагою до нової держави. Однак бесіди з діловими людьми так чи інакше порушували питання фінансів і кредитів. І тоді лейтмотивом розмов ставала така думка: «Не візьмете ситуацію у цій сфері в руки — держави не буде». До речі, виконавчий директор Міжнародного валютного фонду подарував мені купюру в мільйон заїрів. Шістнадцять років тому це було б два мільйони доларів, а тепер всього долар... один. Отже, менш ніж за два десятиліття інфляція сягнула двох мільйонів відсотків. Цим самим мені наче натякнули, мовляв, щоб того самого не сталося і з вашою національною валютою.

— **І останнє запитання, точніше, два. Вадиме Петровичу, як ви вважаєте, приватизація може зупинити інфляцію?**

— Безумовно, якщо це буде справді приватизація.

— **І друге. Судячи з вашої непоступливості, уряд був би не проти підпорядкувати Національний банк собі. Напевне, таку ж позицію займає і Президент України.**

— На мою думку, Верховна Рада України не дозволить цього зробити. Бо дати урядові, який заборгував сотні мільярдів, не може звести кінці з кінцями, верстат для друкування грошей — це означає дозволити йому розкручувати спіраль інфляції до безкінечності. А це для нашої молодої держави рівнозначно смерті. Наше ж головне завдання — сприяти розквіту, а не занепаду України.

Інтерв'ю вів Василь ТУГЛУК, парламентський оглядач.

Ще з однією точкою зору на запровадження власної валюти ви матимете можливість ознайомитися в одному з наступних номерів нашої газети. Автор статті — народний депутат України Віктор Пинзеник.

Врожай-92

ЛЕЖИТЬ ГАРБУЗ НА ГОРОДІ...

Так, саме лежить, і з всього видно, не скоро потрапить на полиці магазинів, бо правлять за нього таку ціну, ніби він виріс не на полтавських полях, а принаймні на Північному полюсі.

— Зовсім міру втратили овочівники,— ремствують в облспоживспілці.— На картоплю, капусту, цибулю, іншу городину встановлюють ціни вищі, ніж на ринку.

— А нам куди подітися, коли ціни на техніку, пальне ростуть, мов на дріжджах,— резонно заперечують їм у колгоспах та радгоспах.— Та й самі знаєте — ринок диктує ціни.

Так-то воно так, а куди подітись із своїми клопотами покупцям? На порі бабине літо, а полиці овочевих магазинів напівпорожні, та й негусто на них було впродовж усього сезону. Не заповнені «гарбузовою ріднею» і комори: план заготівлі городини та картоплі в області виконується ледве на третину.

— Не можна все списувати на недорід,— ділиться думками директор Полтавського консервного заводу Микола Петльований.— Треба по-новому налагоджувати стосунки із селом. Ми, наприклад, закуповуємо овочі в колгоспах із зобов'язаннями повернути частину готовою продукцією. На таку пропозицію селяни пристають охоче.

Але нерідко є і протилежні приклади: городина лежить у полі, псується, а ціну на неї ніяк не складуть. Все аби дорожче продати. А в той час плодокомбінати і заготконтори закуповують овочі і картоплю за тридев'ять земель. Кілограм цибулі із Середньої Азії обходиться в червінець, а за місцеву просять тридцятку. Капусту везуть із Херсона, Донбасу, картоплю — із Сум, Чернігова. Вигідно, та чи розумно?

У цьому зв'язку обласна державна адміністрація днями видала розпорядження про введення граничних розмірів закупівельних цін на городину. Вже повторно. Та досі його просто ігнорують. Що ж, до безсилля влади сьогодні ми звикли, та чи звикнемо взимку до голоду?

Посівна-92

ОБСІЯЛИСЯ З НАДІЄЮ

А вона у хліборобів споконвічна — на добрий урожай. Хлібороби Полтавщини поклали зерно у грунт в оптимальні агротехнічні строки на всій площі 440 тисяч гектарів. Що надзвичайно важливо — площі посівів у порівнянні з торішніми не зменшилися. Після недавніх дощів сходи вже дружно піднялись. Тепер би сніжної їм зими.

Григорій ГРИНЬ.
Полтавська область.

«Cito!»

Назвався продуктом — лізь у кошик

Саме так ставлять питання організатори виробництва продуктів харчування, хоча вчені і протестують.

Їм, вченим, краще знати, що з виробнюваного сільським господарством і харчовою промисловістю годиться для споживчого кошика, а що ні. Про це і говорили на конференції, яка днями відбулася у Києві і була присвячена санітарно-гігієнічним, економічним, екологічним проблемам харчування населення. Та хіба вперше вони про це говорили? І хіба вперше мої колеги занотовували цифри, які ілюстрували зв'язок неякісного харчування із зростанням захворюваності?

Кілька років тому такі цифри були на вагу золота. Дістати їх вважалося професійною доблестю. Нині ж державні чиновники жменями кидають їх журналістам. Але яка з того користь? Як не було, так і немає належного контролю за сировиною, як не було, так і немає в достатній кількості продуктів лікувального та профілактичного харчування. Та що казати про лікувальне і профілактичне коли бракує просто продуктів? Мої співгромадяни одержують лише 30 відсотків від потрібного риби, 40 — фруктів і ягід, 45 — овочів, 60 — м'яса. Чи є сенс розповідати їм про вміст у тих овочах та м'ясі нітратів, важких металів, радіонуклідів?

Тож і не буду повторювати даних, з яких давно ніхто не робить секрету. В секреті інше тримають: хто зрештою має відповідати за цілеспрямоване і послідовне отруєння України. Це запитання і поставили журналісти на прес-конференції, якою завершилася згадувана наукова дискусія. У президії не знайшлося людини, яка б наважилася на нього відповісти. Навіть голова Комісії Верховної Ради з питань здоров'я людини Павло Віцяк розвів руками: мовляв, наша справа — законотворчість. Але ж і закону про якість продовольчої сировини і продуктів харчування досі немає. Отже, у злочинців руки розв'язані. Невже нас для того збирали, щоб про це розповісти? Але ж це не новина...

Марина ДЯТЛОВА.

Ще одним кроком до створення правової держави прийнято вважати надання нашій судочинній системі можливості розглядати кримінальні і цивільні справи у складі трьох суддів або й одноособово. Таким чином відмер черговий атавізм пресловутої «соцзаконності» — інститут судових засідателів, характерною ознакою якого було насамперед правове дилетантство... А як, уявіть, виграли трудові колективи, що змушені були відривати на судові засідання кращих своїх працівників — у судові засідателі. Лише в одному Києві таких було понад сім тисяч чоловік.

Все це так. Однак навіть невеличкий час, що минув з початку судово-правової реформи, висвітив і низку недоліків. Аналіз діяльності судів столиці України провела Рада голів народних судів Києва, який і пропонуємо вашій увазі.

Один суддя на 24 тисячі чоловік. Багато це чи мало?

Внаслідок внесення Верховною Радою України змін і доповнень до законодавчих актів, що регламентують судочинну діяльність, вивільнено від розгляду справ у народних судах Києва 7282 народних засідателі. Тобто цих людей тепер не відриватимуть від виробничої діяльності і вони створюватимуть матеріальний добробут для всіх нас, громадян України. Але тут виникає закономірне запитання: хто ж виконуватиме ті обов'язки, які свого часу, як не бери, лежали на плечах народних засідателів? Відповідь, певен, читача спантеличить: усе навантаження з розгляду справ у судах столиці відтепер покладено на 120 народних суддів. Багато їх чи мало — судіть ось із таких цифр. У першому півріччі нинішнього року в судах Києва було розглянуто 2380 кримінальних, 15337 цивільних та 14013 адміністративних справ. Одноособово суддями винесено 2492 постанови про стягнення аліментів і 222 постанови про відмову в порушенні кримінальних справ. Тобто середньомісячне навантаження на кожного суддю складало понад 50 (!) справ.

Ми підрахували, що якби ще в першому півріччі всі 14 районних судів Києва розглядали справи у складі трьох суддів чи одноособово, як це передбачено новим законом, то вони реально розглянули б тільки кримінальні справи. А хто ж розглядав би цивільні й адміністративні? Уже за перші тижні нашої роботи в умовах нового закону зірвано чимало призначених для розгляду кримінальних і цивільних справ. Судді захлинаються від валу таких справ, а зменшення його не передбачається. Навпаки, ухвалені Верховною Радою закони надали нашим громадянам і організаціям все більших можливостей для судового захисту своїх прав. Лише у зв'язку зі скороченням штатів підприємств Києва вдвічі збільшилась кількість позовів до суду про поновлення на роботі. А це саме ті справи, які мають розглядатися у складі трьох суддів. Якщо не вжити рішучих заходів, становище із судочинством у Києві може набути катастрофічного характеру.

На думку Ради голів народних судів Києва, слід негайно не на словах, а на ділі створити погідні умови для роботи суддів, усунути тяганину та інші причини збільшення кількості обгрунтованих скарг громадян на роботу судів, особливо на порушення термінів розгляду справ.

З цією метою слід, насамперед, збільшити штат народних суддів столиці щонайменше на 150 чоловік, з них 25 — Київського міського суду. Щонайменше 60 додаткових суддів мають розглядати адміністративні справи і здійснювати контроль за виконанням судових рішень.

У цивілізованих демократичних країнах — США, Англії, Німеччині, Іспанії й інших — обирається один суддя на 10 тисяч населення, а в Києві один суддя припадає на 24 тисячі мешканців. До того ж із 120 районних народних суддів столиці 25 не обрано сесією Київради через відсутність депутатського кворуму. Чи буде зроблено це у другому півріччі 1992 року — невідомо. Очевидно, назріла необхідність надати представникам Президента в районах право до чергових виборів суддів покладати виконання їхніх обов'язків на тих професіоналів, що їх визнала такими кваліфікаційна колегія суддів і які перебувають у резерві управління юстиції.

Звісно, що при цьому треба зменшити плинність кадрів, яка є наслідком надмірних навантажень судочинців, вкрай незадовільних умов їхньої праці, соціальної та правової незахищеності. На часі — прийняття нашою Верховною Радою доповнень до Закону «Про судоустрій Української РСР» про встановлення надбавок до посадових окладів і додаткових оплачуваних відпусток за вислугу років суддями та спеціалістами судів України. Цей законопроект підготовлено Комісією Верховної Ради з питань законодавства і законності ще у червні місяці, і ми сподіваємося, що шоста сесія прийме його неодмінно.

Певен, що судочинці, які торік дали в казну міста дев'ять мільйонів карбованців, витративши при цьому на своє утримання менше мільйона, цього заслужили. Як і того щоб, з огляду на нинішню криміногенну ситуацію, мати кошти на охорону приміщень судів органами внутрішніх справ.

А подивіться, в яких приміщеннях туляться установи цілої системи, яка претендує на рівність з виконавчою і законодавчою владами. Ще у квітні конференція суддів Києва констатувала, що більше половини приміщень районних і міського судів не пристосовані для належного здійснення правосуддя, а в деяких, у зв'язку з аварійністю, проводити засідання просто неможливо. Але, незважаючи навіть на відоме розпорядження Л. Кравчука, жодне з приміщень колишніх райкомів КПУ судам передано не було. Та що приміщень, не отримали ми навіть коштів на капітальний ремонт.

Рада голів судів Києва передала свої конкретні пропозиції до Верховної Ради, Верховного суду, Міністерства юстиції, представникові Президента у Києві і сподівається, що з допомогою законодавчої і виконавчої влад становлення судової влади відбуватиметься на ділі.

Володимир КЛОЧКО, голова Ради голів народних судів Києва.

Соціальний зріз

ЧОМУ ПЛАЧУТЬ СТАРІ ЛЮДИ

У старому будинку в Луцьку, по вулиці Драгоманова, 15, на стіні якого прикріплено металеву дошку, що сповіщає: цей будинок — пам'ятка архітектури шістнадцятого — дев'ятнадцятого століть, — в квартирі № 1 живе літнє подружжя. Ользі Єгорівні — вісімдесят три, а її чоловікові Дмитрові Пилиповичу Дуді — дев'яносто три роки. Прожили вони разом 65 років. З молодих літ зберігають комод, кований металом, стареньку Біблію, ікону Божої Матері, куплену в Почаєві у тридцять дев'ятому році, яка, за словами Ольги Єгорівни, не один раз рятувала їх від смерті. А ще зберегли вони між собою щось таке, що важко зрозуміти сторонній людині. Стара жінка, дещо ніяковіючи, призналася:

— Мій Дмитро був колись високий, гарний хлопець, такий собі чепурун. Він мене жодного разу не вдарив, не образив... І зараз мене жаліє. Ходить у магазин по хліб і молоко, в аптеку по таблетки. А я ще жодного разу не була в лікарні. Коли боліли зуби, то сама собі повиймала. Мій Дмитро добрий...

І усміхнулася, просіяла, поправила хустину — ніби помолодшала. Дмитро Пилипович сидів поруч дружини, поклавши руки на палицю. Коли я до них зайшов, то він тільки що повернувся з церкви. Сидів утомлений.

— Знаєте, ми старі люди, нам треба дуже мало. Але хотіли б пожити хоч день у квартирі, де є ванна, туалет, — розповідала сива жінка. — Купили цинковані ночви, в них і миємося. Діти в нас хороші, та мешкають окремо, у них своє життя. Не хочемо їм надокучати. Одне прошу в Господа, щоб разом померти.

Років три тому я вже бував у цих людей. Тоді ставилось питання про капітальний ремонт будинку, його мешканців мали переселяти, але ніхто нічого не робив. Втім, і не зробив. З того часу нічого не змінилося. Хіба що із стелі частіше сиплеться штукатурка, протікає дах, вгинається давня-прадавня підлога. І вже не риплять, а провалюються прогнилі сінешні східці... Хто молодший і спритніший, той, дивись, кудись переїхав. А ці старі люди, як і старий будинок, забуті в Луцьку керівниками міста. Сказати, що в нас немає підмінного фонду, не можу, бо як зрозуміти те, що тільки за перших п'ять місяців цього року згідно з розпорядженням виконкому Луцької міської Ради народних депутатів тридцять різного розміру квартир і приміщень було віддано малим приватним підприємствам. Зроблено це з порушенням житлового законодавства. І це в той час, коли в Луцьку в черзі на одержання державного житла стоїть майже 6 тисяч чоловік.

Я знаю, знайдуться такі, що скажуть: «І чого цим старим людям треба? Тут молоді не мають де жити!» Але не будемо такими жорстокими, на кожного з нас чекає старість. І я певен, що кожен в цей час захоче тепла, уваги, ласки, доброго слова. Повірте, так важко дивитися, коли плачуть старі люди. Ольга Єгорівна стояла біля вікна, маленька, похнюплена. І я бачив у неї на щоках сльози. Ні, не про переселення в іншу квартиру йшлося. Боліло інше. Поруч з їхнім старим будинком зеленів маленький скверик. Дванадцять років тому на цьому місці був пустир. І ці двоє стареньких людей вирішили його оживити. Посадили п'ять абрикосів, три вишні. Дмитро Пилипович поставив лавочку, на якій вони відпочивали. Ольга Єгорівна вирощувала тут петрушку, моркву, цибулю, редиску. Цим маленьким клаптиком землі вони жили. Бачили люди, як двоє стареньких, підтримуючи одне одного, виходили на свій город працювати, тут усі грядочки буяли квітами. І ось одного дня сюди хтось пригнав бульдозера, який викорчував вишні й абрикоси, перерив зелені грядки...

— Хоч би нас хто попередив, сказав, що так буде робити, то ми б вишні викопали, квіти людям роздали, — хвилюється старенька жінка, витираючи сльози. — Все знищили, поламали. Скажіть, хіба так можна?

Що я міг відповісти? Чим втішити сиву жінку? Сказати, що тут хтось щось будуватиме, тому й викорчували все. Мовляв, таке життя... Тільки цими словами рану на серці жінки я не залікую. Єдине, що залишається — це розповісти, як у старому будинку живуть старі люди. І як міська влада в Луцьку про них забула. Може, якраз у когось заболить, комусь стане соромно...

Богдан БЕРЕКЕТА, власний кореспондент «Голосу України».

Луцьк.

ДОРОГА В НЕБО

Хто з нас не мріяв коли-небудь походити хмарами? Далеко від людей і світу, від гуркоту техніки і гаркоту чиновників, ...леко від себе...

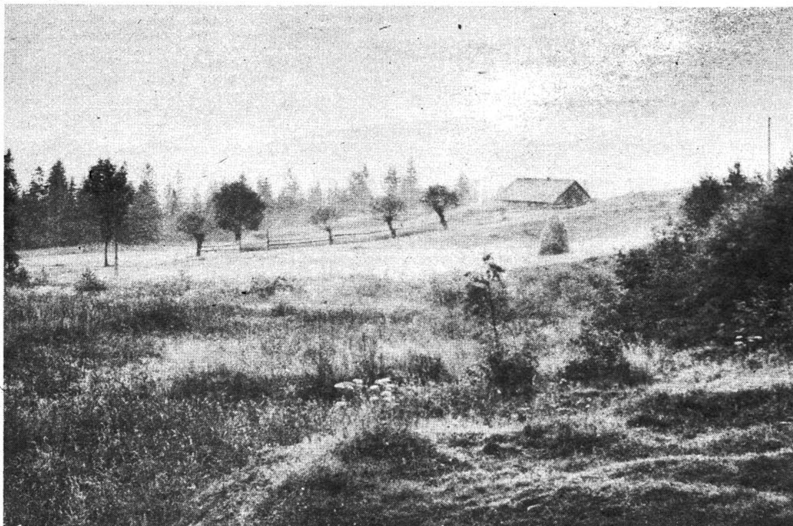
Для гуцулів наші мрії — щодення. Але зовсім не рожеве і романтичне. А мрії? Зійти із сонцем від хати понад хмарами вниз, до людей і встигнути купити в сільській крамниці хліба на тиждень, а якщо пощастить «знайти» пачку-дві цигарок для себе та кіло цукерок для дітей, зайти на пошту і забрати нечитані місяць газети, довідатися, що привезли в сільпо борошно і пшеницю. І звалити той міх на плечі, поки нема снігу, коли з хати місяцями не виберешся, взяти в руку палицю і вйо в гори, в небо, кілометрів з десять карпатськими стежками знову вслід за сонцем. А діставшись до сутінок до домівки, догукатися сусіду з гори навпроти, щоб також зрадів: у селі є борошно. І зранку знову, ...але вже вдвох, подолати цей ...важкий шлях. Ущелинами й ...потоками, травами до поясу. ...що для гуцула, як асфальт для жителя міста. І ніби напитися води, прозорішої за повітря, і надихатися повітрям, легшим за мрії. І на мить забути про зимівлю, про траву, з нижнього луку, скошену, але не знесену до стайні, про джерело під трьома соснами, яке треба почистити, щоб не зникло взимку. І про Ганнусеньку доню, над якою діти в школі навесні сміялися, бо за зиму забула читати. А вона ж, бідна, у свої вісім сходила до тієї школи доріг більше, ніж увесь клас у місті. І хоч не вміє скласти два і п'ять, та знає, чому хворіє береза за її вікном, що їдять звірі взимку, і розуміє, звідки в сивих Карпатах береться жага до життя, перепаскудженого нами за останнє століття. Вона — дитина цієї природи і частина її.

Отаке воно, життя понад хмарами. Гарне, але таке тяжке. І як виживають тут ці люди без телефонів і доріг, без телевізорів і театрів, без електрики?.. Хто ж потурбується про цю хатину над хмарами, чи то земну, чи то небесну? Хіба Бог. Тому, напевно, зустрічаючись, добрі люди з піднебесся й підносять голос до неба: «Слава Ісусу!» І «Навіки слава» у відповідь зіграває їхні м'які», надзвичайно чисті душі.

Андрій БОЄЧКО.

Фото Георгія БОРИСОВСЬКОГО.

Експрес-інформація

АБХАЗІЯ: ПОЛІТИЧНИЙ КОНФЛІКТ З ЕТНІЧНОЮ ОСНОВОЮ

Група експертів НБСЄ, яка перебуває в Грузії із спеціальною місією, разом з представниками посольств США і Німеччини відвідала місто Гудауту. Там відбулася розмова експертів з Головою Верховної Ради Абхазії Ардзінбою, іншими абхазькими керівниками. Після зустрічі глава делегації Г'ярматі провів прес-конференцію, під час якої висловив сподівання, що абхазьке керівництво і сам Ардзінба прислухається до порад НБСЄ щодо врегулювання конфлікту. Г'ярматі сказав, що необхідно розпочати грузино-абхазькі політичні консультації та переговори без будь-яких попередніх умов. Він також підкреслив, що конфлікт в Абхазії має політичний характер, але в цього протистояння є й етнічна основа.

РОЗДІЛИТИ Й НАДАТИ АВТОНОМІЮ

Новий раунд переговорів з питання врегулювання кризи у колишній Югославії відкрився у Женеві. Водночас надходять повідомлення про запеклі бої в столиці Боснії і Герцеговини Сараєві. Сербські сили вчинили артобстріл міста, внаслідок чого вбито 18 чоловік і близько 100 поранено.

Цього тижня у Женеві відбудеться серія зустрічей президентів Союзної Республіки Югославії, Хорватії та Боснії і Герцеговини з представниками ООН та Європейського співтовариства у пошуках шляхів розв'язання кризи. Боснійський міністр закордонних справ Силайджич скептично оцінив результати майбутніх переговорів. Лорд Оуен, посередник ЄС у питанні врегулювання в колишній Югославії, заявив, що Боснію необхідно розділити на регіони і надати їм автономію.

ХЛІБА, НА ВІДМІНУ ВІД ПАТРОНІВ, НЕМАЄ

Безлюдним став таджикистанський обласний центр Курган-Тюбе. За повідомленням національного радіо, там залишилося лише два-три відсотки населення. Великі труднощі мають жителі Куляба: не вистачає багатьох видів продовольства і передусім — хліба, масла, цукру. Минулої суботи й неділі в зоні бойових дій ворожих формувань побували керівники республіки. Про результати поїздки інформація ще не надходила. Стало відомо, що перестрілки мали місце в Явані — великому сільськогосподарському районі Таджикистану. Тривають бойові дії за володіння Колхозабадом, селищем, що лежить за 30 кілометрів від Курган-Тюбе.

НОВЕ ПОКОЛІННЯ ПРОНИКАЄ В ЦК

Переобрано на пост генерального секретаря ЦК Комуністичної партії Китаю її теперішнього лідера Цзян Цземіня. Це відбулося в останній день роботи XIV з'їзду КПК, який завершився у Пекіні. На ньому обрано також новий склад політбюро і секретаріату ЦК. Результати нових виборів стали черговою перемогою «батька китайських реформ» Ден Сяопіна, який домагається утвердження на керівних посадах представників нового покоління китайських комуністів. Вони зможуть успішно проводити й далі економічні перетворення в країні.

ТРИВАЄ НОРМАЛЬНА ЮРИДИЧНА РОБОТА

Конституційний суд Росії на вчорашньому засіданні продовжив обговорення документів, що їх передбачається прилучити до «справи КПРС». Хвиля емоцій, яку спричинило обнародування сенсаційних матеріалів про Катинь та введення радянських військ в Афганістан, потроху спала. Тепер сторони спокійно висловлюють свої «за» і «проти» тих чи інших документів. Як зазначив колишній народний депутат СРСР Енглер, «триває нормальна юридична робота».

ПРИМУСОВА РЕПАТРІАЦІЯ — ЦЕ ВИГАДКИ

Трьох тисяч іракських біженців, які з часу війни у Перській затоці живуть у непристосованих таборах на території Саудівської Аравії, готові прийняти Сполучені Штати. Представник американської адміністрації заявив, що тисяча іракців уже прибула до США, а ще дві буде прийнято наступного року. Всього у таборах на саудівській території проживає близько 30 тисяч біженців. Уряд Саудівської Аравії заперечує повідомлення про їх примусову репатріацію до Іраку.

ГАРНИЙ ПРИКЛАД — ЛЮДЯМ ЗАОХОТА

Політичні діячі Естонії, Латвії та Литви, які були присутні на муніципальних виборах у Фінляндії, висловили надію, що приклад їх проведення можна використати у себе на батьківщині. Естонський представник дав, зокрема, високу оцінку демократичним традиціям сусідньої держави. Він наголосив при цьому, що Естонія має намір запровадити деякі з них.

Згідно з попередніми результатами виборів, соціал-демократична опозиція Фінляндії домоглася значних успіхів. Водночас правоцентристська коаліція прем'єр-міністра Ахо зазнала втрат.

За повідомленнями наших власних кореспондентів та зарубіжних інформагентств.

Представляємо дипломатичний корпус в Україні

МОЖЕ, ВАМ ЗГОДИТЬСЯ ДОСВІД КАНАДИ

Наш співрозмовник — Надзвичайний і Повноважний Посол Канади в Україні Франсуа МАТІС

— Перед вильотом до Києва ви, певно, використали можливість поглибити свої знання про Україну...

— Я був радий нагоді прочитати прекрасну книгу Д. Дорошенка «Історія України». І то лише одна з численних книг, написаних на цю тему. Моє прагнення — більше вивчати Україну, звертаючись до різних джерел. Скажімо, я мав багато зустрічей з українцями Канади, іншими людьми. З ними ми говорили про те, як можна поліпшувати відносини між нашими країнами.

— Ви певний час працювали в Москві. Цікава ваша оцінка нинішніх відносин між Україною і Росією.

— Це справді важливе питання. Очевидно, що воно займає багато уваги, енергії і часу як в Росії, так і в Україні. На моє переконання, одним з основних, найважливіших завдань не лише Києва, а й Москви є забезпечення того, щоб відносини між цими двома країнами будувалися у цивілізований, спокійний і врівноважений спосіб. Здається, і Президент Кравчук, і Президент Єльцин обрали саме такий підхід до справи. Зайве збудження і додаткові проблеми найменше нині потрібні цим країнам. Я переконаний, що всі держави Заходу хочуть того самого.

— Протягом багатьох років канадський уряд займав переважно нейтральну позицію щодо проблем України. І лише за останній рік ми маємо певні докази, що демонструють зміну такої політики. Ваш особистий погляд на це?

— Нинішня урядова політика Канади спрямована на встановлення безпосередніх і міцних відносин з Україною. Один з принципів такої політики — не брати до уваги точку зору Росії на ваші проблеми і так само не оглядатися на те, як складаються відносини Канади з Росією. Щоб уряд пішов у цьому напрямі, потрібен був час. Як на мене, пояснити це досить просто. Оскільки Канада є федерацією з певним рівнем автономії провінцій, а також певними сепаратистськими настроями, то вона була дуже обережною. Ми не хотіли справляти враження, що своєю зовнішньою політикою прагнемо розчленування іншої країни через закріплення своїх зв'язків з однією з республік. Але розпад СРСР стався сам собою. І тепер уряд сповнений рішучості прискореним кроком йти вперед, щоб повною мірою розгорнути взаємовигідні відносини між нашими країнами.

З ДОСЬЄ «ГОЛОСУ УКРАЇНИ»

Народився в 1942 році в місті Тиминс, провінція Онтаріо. Закінчив коледж, факультет права Університету Монреаля, Інститут вищих міжнародних студій при Женевському університеті. З 1967 року — на роботі в Міністерстві закордонних справ і міжнародної торгівлі Канади. З 1968 по 1971 рік — співробітник Постійного представництва Канади при ООН (Нью-Йорк, США). З 1974 по 1976 і з 1981 по 1983 — перший секретар, а згодом радник-посланник Посольства Канади в Москві. Потім був радником-посланником Канадської делегації при штаб-квартирі НАТО (Брюссель, Бельгія), старшим помічником міністра закордонних справ, генеральним директором юридичного відділу МЗС, послом і агентом Канади в канадсько-французькій арбітражній справі з морського кордону. Розмовляє французькою, англійською та російською мовами. Одружений, має трьох дітей.

— Що передбачає таке розширення двосторонніх відносин? Яких ділянок, на ваш погляд, воно торкнеться в першу чергу?

— Я вірю, що мій уряд працюватиме одночасно на всіх фронтах, тобто в політичній, економічній, культурній та інших сферах. Як на мене, головний внесок, який наша країна може зробити,— це розширити в Україні знання про ринкову економіку, механізм її функціонування, глибше вкоренити знання про демократію. Ми допомагатимемо відродити ті ідеали демократичної системи в Україні, які були забуті. Головне, щоб Україна стала на дорогу прискореного розвитку і змогла забезпечувати власний внутрішній ринок.

— Ваша точка зору на імміграційну політику Канади відносно України? Спочатку були обмеження на імміграцію з притоком післявоєнних політичних біженців. Далі, впродовж майже 40 років, існувала тотальна заборона. Навіть близьким родичам відмовляли у в'їзді до Канади. Чи готова Канада «компенсувати» період тотального неприйняття іммігрантів з України?

— Ці проблеми ми обговорювали з представниками української громади Канади. Мені наводили багато фактів і висловлювали щире зацікавлення у зміні ситуації. Питання імміграції складне. Воно тісно переплетене з людськими долями. На це не можна не зважати. Але, в..., ми можемо лібералізувати підхід до відвідин родини, візитів. Звичайно, покладаючись на те, що ці візитери будуть повертатися. Така надмірна обережність, яка дотепер характеризувала імміграційні власті, була заснована на тому, що значна кількість людей, маючи візи, спробує залишитися в Канаді. Сподіваюся дуже уважно переглянути наш підхід у справі імміграції відносно України і виробити свої рекомендації. Ми повинні шукати розв'язання цієї складної проблеми.

— Чи є плани відкри[ти] канадські консульські служ[би] в інших містах України?

— Перше і основне завдання, як ми бачимо,— це організувати роботу Посольства Канади у Києві, щоб вона задовольняла і українців, і канадців. Надалі у тих містах, звідки українці найчастіше виїжджатимуть, можливо, відкриємо консульські пункти. Думаю, буде логічно, якщо Канада відкриє консульство у Львові. Але це питання для подальшого обговорення.

— Дякую за бесіду.

Інтерв'ю провів **Анатолій НІКУЛА.**

Оттава.

ЗА ХЛІБОМ — ТИСЯЧНА ЧЕРГА

Проблеми

У зв'язку з критичною ситуацією, що склалася із забезпеченням населення хлібом, уряд Вірменії має намір ввести талонну систему розподілу цього продукту. Очевидно, уже в третій декаді жовтня почнеться розповсюдження талонів серед жителів республіки. Орієнтовно по них виділятимуть по 300 грамів хліба на людину.

Такий крайній захід, до якого вдалося керівництво РВ, пояснюється безпрецедентністю нинішньої «хлібної» кризи. Досить зазначити, що щодня збільшується черга біля одного з центральних магазинів Єревана. Вона досягла рекордної цифри — 18 тисяч чоловік. Люди перебувають на межі відчаю. Адже хліб, вірніше, велика його кількість, є особливістю вірменської кухні.

Втім, уряд республіки передбачає розв'язувати проблему не тільки шляхом нормування. Сьогодні провадяться переговори з Туреччиною про поставку у Вірменію близько 100 тисяч тонн зерна. Судячи з висловлювань керівника прес-центру уряду В. Манояна, ці переговори скоріше всього будуть результативними. Однак введення талонів є, мабуть, найреальнішим способом виходу з кризи. Тим більше, що досвід подібного варіанта продовольчого за[...] безпечення уряд Вірменії має. Адже з вересня жителі рес[...] публіки одержують за тал[онами] цукор та сигарети, а з [...] жовтня — й масло.

Що ж до причин ситуації з хлібом, що склалася, то ї[х] кілька. Зокрема, це скорочен[ня] поставок з Росії та інши[х] колишніх союзних республі[к], проблеми, пов'язані з тран[с]портуванням зерна залізни[цею].

Ара МЕЛІКСЕТЯН.

Єреван.

Відгомін події

Є ЩО ЗАПРОПОНУВАТИ ОДИН ОДНОМУ

«Кордони Азербайджану з Росією залишаться «прозорими», а зв'язки між нашими незалежними державами стануть дедалі тіснішими»,— заявив днями на прес-конференції глава Азербайджанської держави Абульфаз Ельчибей.

Відповідаючи на запитання журналістів про підсумки візиту до Москви, про зустрічі з Борисом Єльциним, він підкреслив значущість Договору про дружбу, співробітництво та взаємну безпеку, укладеного між Азербайджанською Республікою та Російською Федерацією. За його думкою, цей документ створює сприятливі умови для виходу на новий, якісніший рівень відносин між двома державами.

Абульфаз Ельчибей переконаний, що партнерам є що запропонувати один одному. Він повідомив, що Азербайджан та Росія мають намір співробітничати на Каспії, в галузі космічної технології, промисловості та сільського господарства, розв'язувати спільно екологічні проблеми. Що ж до кордонів між двома державами, то вони мають залишатися відкритими. Їхнє закриття, зазначив Президент, позначилося б насамперед на долі більш як мільйона азербайджанців у Росії та росіян в Азербайджані.

Не залишилася поза увагою і проблема Нагірного Карабаху — болючої точки Азербайджану. Як вважає глава держави, її розв'язання політичними методами можливе в рамках НБСЄ. Вітаючи посередницьку місію Росії, він повідомив, що заходів, яких вживають до врегулювання цього конфлікту, явно недостатньо. Президент вважає, що до процесу переговорів варто підключити лідерів зарубіжних країн. Разом з тим він висловив жаль, що прагнення до врегулювання вірмено-азербайджанських відносин Президента Вірменії Левона Тер-Петросяна торпедують певні сили сусідньої республіки.

Азерінформ — ТАРС.

Повернувшись із Нью-Йорка, з 47-ї сесії Генеральної Асамблеї ООН, голова ВР Литви В. Ландсбергіс виступив на брифінгу.

І ЗНОВУ ХОЛОДНИЙ ВІТЕР ЗІ СХОДУ

Подробиці

Він зазначив, що на міжнародній арені МЗС Росії знову проводить широку кампанію проти Прибалтійських держав, яка нагадує вже призабуту «холодну війну». На думку голови ВР Литви, міністра закордонних справ Росії А. Козирєва змушують вести подібну політику ті самі консервативні сили, які «керували» і М. Горбачовим.

Характеризуючи ситуацію в Прибалтійських державах, А. Козирєв використав такі терміни, як «етнічна чистка» і «однонаціональна держава». Такими висловами, на думку В. Ландсбергіса, чиняться спроби розгорнути антиприбалтійську кампанію на Заході і утвердити думку, що в Литві, Латвії та Естонії існує проблема національних меншин.

Мета такої пропаганди — затримати виведення російської армії, створення вигляду, що російські війська можуть бути дисльковані в цьому регіоні як миротворчі сили ООН.

Голова ВР Литви зазначив, що конкретних звинувачень на адресу Литви не прозвучало, але про Прибалтійські держави часто йшлося в загальному плані, бажаючи створити політичний стереотип.

Микола СТАНОВИЧ.
Вільнюс.

Фотофакт

ПЕЧЕРА, НЕ ПЕЧЕРА...

Швейцарія, як відомо,— країна гір. Тому, напевно, тут і виникла ідея розташувати невелику картинну галерею на висоті 3,5 тисячі метрів у величезній льодовій печері. Тепер альпіністи та туристи-високогірники мають можливість побачити картини відомого швейцарського художника Ханса-Петера Бауманна, розвішані прямо на зледенілих стінах, а також дізнатися, яке спорядження мали їхні «колеги по захопленню» у минулому столітті.

Фото Кейстон — ІТАР — ТАРС.

Реалії

КОЛИ ТОЙ, ХТО СПИТЬ, ПРОКИДАЄТЬСЯ

Рада Федерації профспілок Киргизстану, яка прокинулася після багатомісячної сплячки, виступила з заявою, у якій в категоричній формі зажадала від уряду практичного виконання обіцянок щодо соціального захисту населення.

У документі висловлюється стурбованість зростанням соціальної напруженості в республіці після чергового підвищення цін на хліб та молочні продукти. За мінімальної заробітної плати 800 карбованців прожитковий мінімум працездатної людини становить сьогодні в республіці понад 4 тисячі карбованців. Встановлені державою фінансові гарантії інвалідам, пенсіонерам, студентам покривають їхні витрати лише на 60 відсотків. У результаті республіка виявилася однією з «найдорожчих» для проживання серед держав співдружності.

Наприклад, ціни на хліб з борошна вищого сорту зросли в 2—4 рази і більше. А це значно дорожче, ніж у Казахстані, Узбекистані, Таджикистані, де рівень зарплати значно вищий.

Рада Федерації виступила з вимогою зберегти ціни на попередньому рівні, організувати оперативну допомогу престарілим та малозабезпеченим людям, а також припинити вивезення зерна за межі республіки.

Євген ДЕНИСЕНКО.
Бішкек.

Гортаючи зарубіжну пресу

НА «ГАСТРОЛІ» ДО СУСІДІВ

Естонського «біженця» у Фінляндії газета «Лайзімаа крініка» описала зі слів Райво Т., який повідав свою зарубіжну «одіссею» чи як повчання, чи як «керівництво до дії» для співвітчизників.

Приїхавши по триденному турне до північних сусідів, естонські хлопці 18—22 років відразу подають клопотання на проживання під тим приводом, що переховуються від переслідувань мафії в Естонії. Раніше це проходило, але тепер Захід став відносити Естонію до демократичних держав, і тому шансів залишитися за кордоном у липових біженців нема. Зате вони можуть «на всю котушку» використати три місяці, протягом яких відповідні місцеві органи будуть розглядати їх документи. Для початку Райво Т. радить влаштуватися в еміграційний центр Червоного Хреста, отримати безплатно посуд та місячну грошову допомогу в розмірі 1600—1800 фінських марок. Сума не така вже й велика, але «розумні» витрачають гроші лише на молоко. Все інше «біженці» просто крадуть.

Так, їх «роботою» стає крадіжка головним чином дорогого взуття й одягу, які за третину вартості вони відразу ж збувають в еміграційному центрі чи переправляють в Естонію з поштовими вантажами або з друзями. Далі компанія таких же хлопців (так дешевше) купує старий автомобіль, щоб можна було швидко тікати з тих районів, де «гостей» вже знають в обличчя. Головне в цій справі — не втрачати почуття міри. Адже навіть якщо поліція наздожене, «гастролерам» загрожує невеликий штраф за умови, що вартість вкраденого не перевищує 1000 марок. А коли зазіхнуть на більше, справа передається до суду, і тоді загрожують висилка з країни і заборона на в'їзд до Фінляндії. Цього «біженці» бояться найбільше, оскільки із закінченням тримісячного строку розгляду клопотання їх відправляють звідси туристами далі — в Німеччину, Данію, Швецію...

НЕМОВ ТИГРИЦІ НА ДОРОГАХ

О, ці вже жінки!

Молода миловидна американка вийшла близько десятої години ранку з будинку, тримаючи в руці пластикову чашку з кавою. Не поспішаючи, всілася за кермо комфортабельного «Олдсмобіла». Куди зібралася вона — на роботу, за покупками чи до знайомих, далебі, не знаю...

Можливо, ніхто так уміло, як американці, не поєднує приємне з корисним. І все ж, незважаючи на прагматичний стиль життя, уникнути всіх проблем не вдається. Щодня в години «пік» на дорогах до Вашингтона виникають «пробки». Щоб подолати віддаль у якихось вісім миль (менше 14 кілометрів), доводиться витрачати хвилин сорок. І це незважаючи на швидкісні можливості американських автомобілів та чудовий стан доріг!

Виявляється, чи не найголовніші «винуватці» цієї дивної ситуації — представниці прекрасної статі. Дані досліджень свідчать про те, що дедалі більше американок прилучається до автомобіля, як до губної помади. Жінки щоденно роблять в масштабах країни на кілька мільйонів поїздок більше, ніж чоловіки. Причина не просто в бурхливій автомобілізації Америки. Річ у тім, що в зв'язку із збільшенням особистих доходів американських сімей багато жінок одержало можливість придбати автомобілі. Діє і ще один надзвичайно важливий фактор: число працюючих жінок за цей час значно зросло, а отже, помітно скоротився «бюджет» їхнього часу.

Багато у них турбот, звичайно, і в американському стилі: хоча б раз на тиждень необхідно для профілактики відвідати сімейного лікаря і дантиста, побувати в банку, поїздити по магазинах.

А у вихідні, коли жінки відправляються за покупками, «пробки» на дорогах виникають не тільки в години «пік», а й серед білого дня.

Проблему заторів на дорогах можна частково вирішити за рахунок прекрасної статі, так вважає представник федерального управління доріг А. Писарськи. «Утовкмачте політикам, що проблема буде вирішена, коли жінки залишаться вдома, як це було раніше»,— заявляє він.

«Багато хто з нас охоче пожертвував би роботою, аби не створювати проблем на дорогах, якби хтось допомагав нам оплачувати закладні,— так цілком серйозно відреагувала на це Шеррі Конуей Аппел, офіційний представник Вашингтонської ради місцевих адміністрацій. — Ми працюємо тому, що нас до цього спонукають обставини, а не для того, щоб створювати «пробки» на дорогах».

Жахає манера енергійних жінок у спортивних автомобілях водити свої машини. Вони без усякого сорому мчать на божевільних швидкостях. Скільки разів доводилося бачити, як дівчата «наводили марафет», їдучи зі швидкістю 60 миль на годину (понад 90 кілометрів) і жонглюючи в цей час чашкою кави.

Аркадій СИДОРУК.
Вашингтон.

НАБЛИЖАЄТЬСЯ дуже печальна для нашого народу річниця, яку, хочемо того чи ні, а згадаємо, уклоняючись пам'яті її жертв. Маємо на увазі трагедію голодомору 1933-го. Жахлива правда про неї, здається, уже відома всім.

Серця наші не раз стискалися, коли дізнавалися, що пережила Україна майже шістдесят літ тому. Але досі переважно публікувалися у пресі і окремими книжками спогади тих, хто вижив у 1933-му. Давайте ж тепер, скориставшись донедавна закритими для доступу фондами Державного архіву Дніпропетровської області, познайомимося й з достеменними документами.

Уявіть собі вчорашнього десятикласника, якого взяли на роботу в районну газету. І доручили писати репортаж з перших днів жнив. Куди їхати? Звичайно, підказали: у колгосп «Комуніст», голова якого Микола Харченко щоліта старається перегнати всіх у районі і неодмінно отримати квитанцію за першим номером на хлібоприймальному пункті...

Отоді до мене вперше доторкнулась правда про голод 1933 року, яка приголомшила. А тут бачу на току сивенького дідуся, вирішую, що це ж чудова знахідка — з його вуст записати благословення хлібодарам. А дідусь, наче добрий з вигляду, несподівано сумно й неприємно відвертається: «Яка радість, дитино? Про що ти кажеш? — дивиться сумно, якось розпачливо. — Не люблю я, коли силою віднімають весь хліб». Я ще посміхаюся, поправляю дідуся: мовляв, виконуємо першу заповідь — засипаємо в засіки держави.

— А у нас з Марією, коли ще діти були малі, — каже дід, — зоставалася у хаті тільки сіль, і ми нею синів годували. Що ти знаєш про це, хлопче? Про зиму, в яку люди мерли, як мухи?

...Схожі на окрайці черствого хліба, окрайці спогадів, почуті згодом від старших віком близьких і земляків, як і спогади тих, хто пережив голодомор 1933-го, прочитані уже тепер, не склали, признаюся, в мені повного уявлення про трагедію, від котрої небавом мине п'ятдесят літ. Врешті відчув потребу погортати документ в архіві і запропонувати вашій увазі.

УКРАЇНА НА «ЧОРНІЙ» ДОШЦІ

Вороги з партквитками і без них

Чому, питається, в спецхроні архіву стільки літ поспіль ховалася звичайнісінька підшивка обласної газети «Зоря» за 1933 рік? Таки недаремно. Уже номер за перше січня закликає ретельно викривати й нещадно карати ворогів з партквитками та без них. У чому ж провина сотень, тисяч селян, про яких йдеться у публікаціях газети?

«У загальному плані хлібозаготівель Дніпропетровської області на Апостолівський район припадає велика доля. Проте на 25 грудня 1932 р. план хлібозаготівель у районі виконано тільки на 52,6 відсотка. Чому на фронті боротьби за хліб прорив? Причини відкрито на районній нараді партактиву, що днями відбулася. Вони насамперед полягають у тому, що організаторами саботажу були вороги з партквитками в кишенях...

Ось вам директор Апостолівської МТС Полтавець. Сьогодні він виходить на трибуну і виголошує промову про шкідницькі дії куркуля, про саботаж. А під час молотьби цілий же Полтавець не бачив дій класового ворога, «не бачив» куркульського саботажу, що готувався вже з тих днів.

Ось голова Костромської сільради партієць Мороз сьогодні на нараді співає такої: перевіємо полову, перемолотимо солому і план виконаємо. Як бачите, Мороз не проти хлібозаготівель, він голосує «за». Тільки він дає для держави не зерно, а одвійки з полови та соломи.

Ось вам Базавлук Петро — ворог з партквитком. Коли колгоспник Козаченко викривав крадіїв хліба, Базавлук загрожував йому... І таких фактів у районі безліч».

«Зоря» за 1 січня 1933 року.

«Виконання плану мірчука у Васильківському районі проходить украй незадовільно. На 20 грудня минулого року план виконано тільки на 24 відсотки, а по окремих селах району, як-от наприклад, у Маломихайлівці, Чаплиному, Дмитрівці, лише від 10 до 20 відсотків.

А тим часом потайне перемелювання зерна і розтринькування мірчука набирає у районі дедалі ширших розмірів. У хуторі Миколаївці заступник голови сільради дозволив управі колгоспу «Червоний травень» перемелювати зерно на запечатаному млині. Потай мелють зерно і в артілі «Нове життя», і в артілі «Червоний серп», і в багатьох інших колгоспів. По зазначених колгоспах розтринькано понад 200 центнерів мірчука. В артілі ім. Ворошилова систематично не здають мірчук. Тут на обліку їх осіло 163 центнери...».

«Зоря» за 2 січня 1933 року.

«Велико-Токмацька МТС не тільки не організовує хлібозаготівлі в обслугованих нею колгоспах, а, навпаки, потурає саботажеві. З вісімнадцяти колгоспів два — «Степова Україна» та «Нове життя» — за особливо злісний саботаж записані на «чорну» дошку. Яких же заходів вживає МТС? А ніяких. Масової роботи з колгоспним активом нема, актив не притягнутий до боротьби за повернення незаконно розданого та розкраденого хліба».

«Зоря» за 5 січня 1933 року.

«У селі Миколаївка було припинено хлібоздачу. Райпартком картав осередки, надсилав уповноважених, загрожував, ухваляв резолюції, але хлібоздача не рухалася. Голова артілі ім. Фрунзе Абельмасов, секретар партосередку артілі «Авангард» Пліскачов, що здали 49 відсотків плану, стояли на своєму, що «більше немає»...

Колгоспники розповіли, де хліб. 41 гектар пшениці розкрадено, вирізано ще в колосках. Переавансовано, розбазарено 120 центнерів. Облік вкрай заплутано. У коморах не вистачає 451 центнер хліба, які розкрадено...».

«Зоря» за 5 січня 1933 року.

«Партійці та комсомольці Гаврилівки Межівського району замість очолити боротьбу і повернути розкрадений та незаконно розданий хліб, самі ухиляються від повернення хліба, що вони його незаконно одержали. А повертати є що.

В артілі «10-річчя Жовтня» 6000 пудів незаприбуткованого «послідку», в якому чимало добротного зерна. Незаконно ж роздано в цій артілі 631 центнер хліба. В артілі «Зоря комунізму» незаконно роздано 315 центнерів зерна. Загалом по колгоспах Гаврилівки, яку занесено на «чорну» дошку, крім розкраденого зерна, незаконно роздано близько тисячі центнерів хліба, з яких колгоспниками повернено тільки 21 центнер».

«Зоря» за 12 січня 1933 року.

«За злісний саботаж хлібозаготівель чотири колгоспи П'ятихатського району записані на «чорну» дошку. Завданням районного керівництва у цих колгоспах було змобілізувати маси колгоспників на перемогу в хлібозаготівлях. Проте саме цього й немає.

...Ось в артілі «Червоний промінь» за голову управи був Засилко, секретарем партосередку Давидовський — куркулі, петлюрівці. Адже вони наказували колгоспникам приховувати хліб, злісно організовували саботаж. У колгоспах, записаних на «чорну» дошку, досі не організовано вилучення незаконно розданого хліба. Зокрема в артілі «10-річчя Жовтня» гальмує цю справу голова управи Стельмах. Загалом по всіх цих колгоспах досі зібрано незаконно розданого хліба тільки 10 центнерів».

«Зоря» за 18 січня 1933 року.

...І далі, якщо гортати «Зорю», від подібних повідомлень рябіє в очах і стає моторошно. За ворога, по суті, приймалося все селянство. Публікації складають однозначне уявлення: не був викликаний голод якимись фатальними або стихійними обставинами. Забравши силоміць хліб, Сталін не погребував геноцидом, спрямованим супроти нашого роботящого народу.

Треба ще пояснити так: записуючи «злісних саботажників хлібозаготівель» на «чорну» дошку, позбавляли артілі і цілі села права завозити собі зовні продукти харчування, навіть полювати довкілдичину та ловити у ставках і річках рибу. Поки, звичайно, не виметуть з комор останні зернини. То від старої газетної підшивки віє страхіттям — всю Україну було записано на «чорну» дошку.

Білкова недостатність

У Дніпропетровському архіві вдалося натрапити й на засекречені документи обласного відділу охорони здоров'я, датовані 1933 роком (фонд 2240, опис 1, справи 75, 81 та 86). То читайте і робіть висновки. Друкуємо, як і публікації «Зорі», без будь-яких стилістичних поправок мовою оригіналів.

З інформаційного листа, адресованого у квітні 1933 року ЦК КП(б)У:

«В Днепропетровской области имеет место значительный рост заболеваемости и смертности...

С конца 1932 г. (ноябрь —декабрь месяцы) и в особенности в первом квартале текущего года рост заболеваемости и смертности увеличился в связи с фактами недоедания и значительного истощения с явлениями так называемых безбелковых отеков и имеющих место во многих районах области случаев отравлений от употребления в пищу суррогатов.

Следует, наконец, отметить рост подкидывания детей и чрезвычайно высокую, до 50 процентов, их смертность...».

Повідомлення прокурора Дніпропетровської області облздороввідділу: «Згідно повідомлення учпрокурора Нікопольського району в селі Олексіївці зареєстровано сім випадків наглої смерті дітей шкільного віку. Причому смерть спричинилась через 10—12 годин з початку захворювання. При захворюванні цих дітей спостерігались такі явища: біль голови, бле-

вота, сухі... нення в ... ві, судом... та розсуд...

Таким ... у громад... ка двоє, ... ди поме... Плискозу...

Є під... смерть ... внаслідо... ду того, ... зв'язку ... кістю хл... вих прод... ли суро... п'яхами ...

Дніпро... здоровві... інспекто...

Ца... Ба... один слу... рик на ... ши сво... ни дву... то мясо... находит...

З док... ж райзд... чанськог...

«Анализ... нашему ... варя ме... вая смер... ление в... ва... 15... 259. С... цифров... ности н... льности... за... слу... стрируе... пример... совете м... ную сме... рованны... сельсов... му сел... Заорля...

Увел... до отн... ния и ... обмена ... ве. Зар... когда ... павших... рых ар... суррога... частич... сл... случа... красави...

Ще ... ня обл... прокур... Днепро... мая с... заболе... дей. П... не пя... двое у... жают ... не. По... ключе... вызыва... пом, я... мяса ... топни...

Нар... інфор... ком т... до об... ни зд... тор П... Щегл... ня від... білков...

«В ... форм... ве, К... с. Ме... обсле... рой с...

Гра... га и ... сяца ...

...го народу річни-
...уклоняючись па-
...ію голодомору
... відома всім.

...ися, що пережи-
... переважно пуб-
...ади тих, хто ви-
... донедавна зак-
...у Дніпропетров-
...ми документами.

... плану мірчука
...кому районі про-
... незадовільно.
... минулого року
...о тільки на
... по окремих се-
...к-от наприклад,
...лівці, Чаплино-
..., лише від 10
...ів.

...м потайне пере-
...рна і розтринь-
...ука набирає у
... ширших розмі-
... Миколаївці за-
...ви сільради доз-
... колгоспу «Чер-
...ь» перемелюва-

хлібоздача не рухалася. Голова артілі ім. Фрунзе Абельмасов, секретар партосередку артілі «Авангард» Пліскачов, що здали 49 відсотків плану, стояли на своєму, що «більше немає»...

Колгоспники розповіли, де хліб. 41 гектар пшениці розкрадено, вирізано ще в колосках. Переавансовано, розбазарено 120 центнерів. Облік вкрай заплутано. У коморах не вистачає 451 центнер хліба, які розкрадено...».

«Зоря» за 5 січня 1933 року.

«Партійці та комсомольці Гаврилівки Межівського району замість очолити боротьбу і повернути розкрадений та незаконно розданий хліб, самі ухиляються від повернення хліба, що вони його незаконно одержали. А повертати є що.

...КРАЇНА «ЧОРНІЙ» ДОШЦІ

... запечатаному
...й мелють зерно
...Нове життя», і в
...оний серп», і в
...олгоспів. По заз-
...оспах розтринь-
...200 центнерів
...ртілі ім. Воро-
...матично не зда-
... Тут на сьогод-
...163 центнери...».

...2 січня 1933

...окмацька МТС
... організовує хлі-
... обслугованих
...х, а, навпаки,
...тажеві. З вісім-
...оспів два —
...аїна» та «Нове
...а особливо зліс-
...аписані на «чор-
...Яких же заходів
...? А ніяких. Ма-
... з колгоспним
..., актив не при-
... боротьби за
...езаконно розда-
...раденого хліба».

...5 січня 1933

...Миколаївка було
...лібоздачу. Рай-
...а осередки, над-
...важених, загро-
... резолюції, але

В артілі «10-річчя Жовтня» 6000 пудів незаприбуткованого «послідку», в якому чимало добротного зерна. Незаконно ж роздано в цій артілі 631 центнер хліба. В артілі «Зоря комунізму» незаконно роздано 315 центнерів зерна. Загалом по колгоспах Гаврилівки, яку занесено на «чорну» дошку, крім розкраденого зерна, незаконно роздано близько тисячі центнерів хліба, з яких колгоспниками повернено тільки 21 центнер».

«Зоря» за 12 січня 1933 року.

«За злісний саботаж хлібозаготівель чотири колгоспи П'ятихатського району записані на «чорну» дошку. Завданням районного керівництва у цих колгоспах було змобілізувати маси колгоспників на перемогу в хлібозаготівлях. Проте саме цього й немає.

...Ось в артілі «Червоний промінь» за голову управи був Засилко, секретарем партосередку Давидовський — куркулі, петлюрівці. Адже вони наказували колгоспникам приховувати хліб, злісно організовували саботаж. У колгоспах, записаних на «чорну» дошку, досі не організовано вилучення незаконно розданого хліба. Зокрема в артілі «10-річчя Жовтня» гальмує цю справу голова управи Стельмах. Загалом по всіх цих колгоспах досі зібрано незаконно розданого хліба тільки 10 центнерів».

«Зоря» за 18 січня 1933 року.

...І далі, якщо гортати «Зорю», від подібних повідомлень рябіє в очах і стає моторошно. За ворога, по суті, приймалося все селянство. Публікації складають однозначне уявлення: не був викликаний голод якимись фатальними або стихійними обставинами. Забравши силоміць хліб, Сталін не погребував геноцидом, спрямованим супроти нашого роботящого народу.

Треба ще пояснити так: записуючи «злісних саботажників хлібозаготівель» на «чорну» дошку, позбавляли артілі і цілі села права завозити собі зовні продукти харчування, навіть полювати довкіл дичину та ловити у ставках і річках рибу. Поки, звичайно, не виметуть з комор останні зернини. То від старої газетної підшивки віє страхіттям — всю Україну було записано на «чорну» дошку.

Білкова недостатність

У Дніпропетровському архіві вдалося натрапити й на засекречені документи обласного відділу охорони здоров'я, датовані 1933 роком (фонд 2240, опис 1, справи 75, 81 та 86). То читайте і робіть висновки. Друкуємо, як і публікації «Зорі», без будь-яких стилістичних поправок мовою оригіналів.

З інформаційного листа, адресованого у квітні 1933 року ЦК КП(б)У:

«В Днепропетровской области имеет место значительный рост заболеваемости и смертности...

С конца 1932 г. (ноябрь—декабрь месяцы) и в особенности в первом квартале текущего года рост заболеваемости и смертности увеличился в связи с фактами недоедания и значительного истощения с явлениями так называемых безбелковых отеков и имеющих место во многих районах области случаев отравлений от употребления в пищу суррогатов.

Следует, наконец, отметить рост подкидывания детей и чрезвычайно высокую, до 50 процентов, их смертность...».

Повідомлення прокурора Дніпропетровської області облздоровідділу: «Згідно повідомлення учпрокурора Нікопольського району в селі Олексіївці зареєстровано сім випадків наглої смерті дітей шкільного віку. Причому смерть спричинилась через 10—12 годин з початку захворювання. При захворюванні цих дітей спостерігались такі явища: біль голови, блевота, сухість в глотці, стиснення в грудях, болі в череві, судомлення рук та втрата розсудку.

Таким чином померло дітей у громадянина Панченко Марка двоє, у громадянина Доруди померло троє дітей, у Плискозуба — одна дитина.

Є підстави гадати, що смерть дітей настала внаслідок отруєння, з приводу того, що ці родини в зв'язку з недостатньою кількістю хліба та інших харчових продуктів, вони споживали сурогати, які звуться реп'яхами та плавлена берізка».

Дніпропетровському облздороввіділу від райздоровінспектора Мелицева: «По Ца[illegible]нскому [illegible]йону в с. Ба[illegible]овке за[illegible]стрирован один случай людоедства. Старик на вид лет 65, умертвивши свою жену, на протяжении двух недель употреблял то мясо. Старик задержан и находится при милиции».

З доповідної записки того ж райздоровінспектора Царичанського району Мелицева: «Анализируя смертность по нашему району, начиная с января месяца, видим, что кривая смертности имеет направление вверх, например: янва[illegible] — 106 чел[illegible]февраль — 15[illegible]март — 2[illegible]апрель — 259. Следует отметить, что цифровые показатели смертности не отражают действительности потому, что приблизат[illegible]о одна ч[illegible]ртая часть слу[illegible] смерт[illegible] не регистрируется в сельсоветах. Например, в Царичанском сельсовете мною выявлено 22 случая смертности, не регистрированные за апрель месяц в сельсовете, по Китайгородскому сельсовету 13 случаев, по Заорлянскому 10 случаев.

Увеличение смертности надо отнести за счет недоедания и глубокого нарушения обмена веществ на этой почве. Зарегистрированы случаи, когда колхозники поедали павших лошадей. В некоторых артелях выдается хлебсуррогат, который вызывает частичное отравление. За после[illegible] время участились случаи отравления: куколем, красавками-нимица...».

Ще одне спецповідомлення облпрокурора: «Областной прокуратурой получено сообщение о том, что в Верхне-Днепровском районе с 6-го мая с. г. возникла эпидемия заболевания сапом среди людей. Подтвердилось заболевание пяти человек, из которых двое умерло, а трое продолжают оставаться на карантине. По предварительному заключению врачей, причинами, вызывающими заболевание сапом, является употребление мяса павших коней из салотопни».

Нарешті, страшно читати інформлисти з грифом «Цілком таємно», які надсилав до обласного відділу охорони здоров'я райздоровінспектор Павлоградського району Щеглов. Це в них виснаження від голоду тлумачиться як білкова недостатність. Отже:

«В прошлом письме я информировал Вас о людоедстве, которое имело место в с. Межирич. При глубоком обследовании обнаружен второй случай съедания трупов...

Гражданки Кудрицкие Ольга и Феодосия с января месяца по 27.III успели съесть трех человек (мужа — 36 лет, сына — 12 лет и девочку 4 лет, которая была взята на воспитание). Последний труп — была заманута под видом продажи керосина, ранее сговорившись меж собою о ее приманке. Колхозница Пшеничная, явившись в означенный дом с целью получения за обмен фасоли керосина, была угощена обедом и в процессе разговоров была наброшена веревка и удушена. Разрубленный труп на отдельные куски, который находился в бочонке в засоленном виде, не оказалось головы, кистей рук и стоп обеих ног, которые были съедены одновременно с печенью, селезенкой и содержимым грудной клетки.

Гражданки Кудрицкие при осмотре оказались: Феодосия — обнаружен безбелковый отек, Ольга — резкое истощение...

...Село Межирич впало в большую нужду, как колхозники, так и индивидуальники. Всего населения имеется 2950 человек. Дворов 615, из них коллективизировано 553, что составляет 90 процентов. При обходе села, обошли более триста семей, есть случаи, когда колхозники продавали свое имущество, коровы, бросали своих детей на произвол, уезжали из села неизвестно куда.

В селе имеется три колхоза и одна коммуна. Была выдана продпомощь колхозникам в количестве 30 процентов на трудодни 1933 г. При обходе этих семей большинство из них находится в неподвижном состоянии, с отекшими ногами, одутловатыми лицами, которые не в состоянии даже передвигаться по дому.

Истощенность главным образом наблюдается у детского населения, а также среди учащихся. Смертность удалось с большим трудом установить, ибо регистрации в ЗАГСе не велось. Имелись случаи вымирания целых семей 7—8 человек, как колхозников, так и индивидуалов. Поражение населения от недоедания имеется до 70 процентов. Смертность, которую мы указали в цифрах, исключительно падает за счет голодания...

При обследовании обнаружено больше 20 трупов в домах, сараях, главным образом в погребах, которые были немедленно изъяты.

...По селу Вязивок по данным ЗАГСа смертность составляет следующее: мужчин свыше 16 лет — 116 чел., женщин — 38 чел., детей — 89 чел., что, по сути, является преуменьшенным. По селу Кочерыжки: Кочерыжки находятся в худшем состоянии, чем Вязивок, из-за полного отсутствия продуктов питания, даже кукурузы. В колхозе «Большевистские темпы» выдано 6 штук рыбок для 48 человек детей...

Цель моей информации заключается в следующем... Что необходимо сделать?

1. Необходимо охватить общественным питанием 100 процентов голодающих через колхозы, с выдачей хлеба в печеном виде...

2. Добиться переброски кормовых продуктов...

3. Разрешить колхозникам ловлю рыбы на своей территории и известный процент молока оставлять в колхозе на собственное потребление».

Публікацію підготував Микола НЕЧИПОРЕНКО, власний кореспондент «Голосу України». Дніпропетровськ.

На перехрестях культури

Серед очевидного зубожіння наших буднів він прозвучав блискучою, святковою фанфарою, що сповістила про початок 129-го осінньо-зимового сезону філармонічних концертів у Києві.

ПОЧАТОК завжди хвилює, бо є шанс змінити те, що здається непохитним — звичний хід речей. Одне слово, початком є обіцяння. А поки воно не стало порожнім, необхідно поспішати повірити. Кияни вірили і поспішали в Український дім на зустріч із Державним академічним оркестром України, диригентом Ігорем Блажковим та скрипалем Ігорем Ойстрахом.

Але що змусило аншлаговий натовп любителів музики піддатись ілюзії? Можливо, прагнення закарбувати у пам'яті образ тепер, на жаль, вже зарубіжного скрипаля? Чи інтерес до роботи колективу, який до цього часу не має свого приміщення? Чи, можливо, просто палке бажання почути музику в хорошому виконанні? Як відомо, виступи І. Ойстраха і оркестру під керуванням І. Блажкова проходять у Києві завжди з незмінним успіхом. До речі, на першому концерті сезону звучала в основному романтична музика: Симфонія № 3 ля-мінор С. Рахманінова, Концерт для скрипки з оркестром А. Хачатуряна, фантазія для симфонічного оркестру П. Чайковського «Франческа да Ріміні». Експресивний образний світ цих творів надзвичайно гармоніював з емоційною аурою надій, хвилювань переповненого залу...

Отже, сезон розпочався зі знака оклику, але чи не перетвориться він у скромні три крапки? За словами нового директора і художнього керівника філармонії Д. Остапенка, — нам не уникнути змін: це і насичення репертуару опусами українських авторів, і завершення ремонтних робіт у Колонному залі, і діяльність колективу філармонії, спрямована на отримання статусу національної. Тільки ось особливої впевненості у раптовому нашесті мистецьких благ не було. Пригадаймо, минулий сезон відкрився тим же мовним шелестом, а під нього з життя киян безслідно зникали зали з хорошою акустикою, яскраві, що запам'ятовувалися, концерти, виступи гастролюючих знаменитостей. На самих же виконавців впала злива катастроф: проблеми з фінансуванням їх діяльності, позбавлення можливості гастролювати, відсутність умов для нормальної роботи. Неможливо забути хвилюючі виступи державного оркестру, під час яких поруч з музикантами знаходилися плакати з вимогою повернути відібране у них приміщення! Сигнали SOS лунали з газетних сторінок. Що ж з тих пір змінилося? А нічого не змінилося, як каже Ігор Блажков:

— Для нас, як і раніше, найперша проблема — то відсутність приміщення. Досі не маємо постійного місця для репетицій. Поки що Український дім надав нам свій зал на орендних умовах але, як ви розумієте, це не вихід із становища. Трапляється, і часто, що ми не можемо потрапити в зал, бо там відбуваються інші заходи. Ось, на-

КОН...

приклад, з...
для колект...
ної репети...
цілих чоти...
трагедія д...

— І все...
труднощам...
пиняє напр...
перспектив...
го робочий...

— Про ...
тиви — га...
концертно...
говорити, ...
неможливо...
ся, повисл...
ше були ...
держконце...
які плану...
мих викон...
лишнього ...
валютний ...
вість запр...
з-за кордо...
зникнення...
тично зни...
організації...
рені. Отже...
цертне жи...
перспектив...
ко. Для Ки...
виступ Ігор...
епізодични...
ма чим оп...
ження, ні ...
чайно, Укр...
таланти, т...
О. Крис...
О. Слобод...
ці, О. Пар...
ляндії... А...
конавців ...
не життя ...

— Це ...
зарубіжни...
дячи з ус...
кордоном ...
не виключ...
тимете пре...

— Спра...
був відзна...
лими поїзд...
про майбу...
не хочеть...
рубіжні га...
для мене ...
ним нерво...
Занадто б...
тань. Укра...
щоб виря...
тів на гас...
ти спонсо...
могли б ...
ток музич...
галі, стан...
кої культу...
ланням б...
каменів.

— Скаж...
сезон поча...
нії Рахман...

— Я д...
композито...
довзі — ...

— Але...
першої пр...
викликати...
боку прих...

...ь в глотці, стис... ...удях, болі в чере... ...ення рук та втра...

...ном померло дітей ...на Панченко Мар... ...громадянина Дору... ...троє дітей, у ...— одна дитина.

...ви гадати, що ... дітей настала ...труєння, з приво... ...о ці родини в ...едостатньою кіль... ...та інших харчо... ...тів, вони спожива... ...які звуться ре... ...плавлена берізка».

...тровському обл... ...у від райздоров... ...Мелицева: «По... ...му ...ону в с. ... за...єстрирован ... людоедства. Ста... ...лет 65, умертвив... ...жену, на протяже... ...недель употреблял ...тарик задержан и ...при милиции».

...дної записки того ...вінспектора Цари... ...району Мелицева: ...уя смертность по ...ону, начиная с ян... ...а, видим, что кри... ...ости имеет направ... ..., например: ян... ...чел. февраль — ...— 2... апрель — ...ет отметить, что ...показатели смерт... ...ражают действите... ...тому, что прибли... ...на ч...ертая часть ...ерть... не реги... ...в сельсоветах. На ...Царичанском сель... ...выявлено 22 слу... ...ости, не регистри... ...а апрель месяц в ...по Китайгородско... ...ету 13 случаев, по ...му 10 случаев.

...ие смертности на... ...за счет недоеда... ...бокого нарушения ...еств на этой поч... ...трированы случаи, ...озники поедали ...падей. В некото... ...х выдается хлеб... ...который вызывает ...отравление. За по... ...емя участились ...авления: куколем, ...нимиця...».

... спецповідомлен... ...урора: «Областной ...ой получено сооб... ...ом, что в Верхне... ...м районе с 6-го ...озникла эпидемия ... сапом среди лю... ...ердилось заболева... ...ловек, из которых ...о, а трое продол... ...аться на каранти... ...дварительному за... ...рачей, причинами ...ми заболевание са... ...ся употребление ...их коней из сало...

... страшно читати ...н з грифом «Ціл...», які надсилав ...го відділу охоро... ... райздоровінспек... ...радського району ... в них виснажен... ...у тлумачиться як ...остатність. Отже:

...лом письме я ин... ... Вас о людоедст... ... имело место в ...и. При глубоком ...и обнаружен вто... ...съедания трупов...

...и Кудрицкие Оль... ...сия с января ме... ...III успели съесть трех человек (мужа — 36 лет, сына — 12 лет и девочку 4 лет, которая была взята на воспитание). Последний труп — была заманута под видом продажи керосина, ранее сговорившись меж собою о ее приманке. Колхозница Пшеничная, явившись в означенный дом с целью получения за обмен фасоли керосина, была угощена обедом и в процессе разговоров была наброшена веревка и удушена. Разрубленный труп на отдельные куски, который находился в бочонке в засоленном виде, не оказалось головы, кистей рук и стоп обеих ног, которые были съедены одновеменно с печенью, селезенкой и содержимым грудной клетки.

Гражданки Кудрицкие при осмотре оказались: Феодосия — обнаружен безбелковый отек, Ольга — резкое истощение...

...Село Межирич впало в большую нужду, как колхозники, так и индивидуальники. Всего населения имеется 2950 человек. Дворов 615, из них коллективизировано 553, что составляет 90 процентов. При обходе села, обошли более триста семей, есть случаи, когда колхозники продавали свое имущество, коровы, бросали своих детей на произвол, уезжали из села неизвестно куда.

В селе имеется три колхоза и одна коммуна. Была выдана продпомощь колхозникам в количестве 30 процентов на трудодни 1933 г. При обходе этих семей большинство из них находится в неподвижном состоянии, с отекшими ногами, одутловатыми лицами, которые не в состоянии даже передвигаться по дому.

Истощенность главным образом наблюдается у детского населения, а также среди учащихся. Смертность удалось с большим трудом установить, ибо регистрации в ЗАГСе не велось. Имелись случаи вымирания целых семей 7—8 человек, как колхозников, так и индивидуалов. Поражение населения от недоедания имеется до 70 процентов. Смертность, которую мы указали в цифрах, исключительно падает за счет голодания...

При обследовании обнаружено больше 20 трупов в домах, сараях, главным образом в погребах, которые были немедленно изъяты.

...По селу Вязивок по данным ЗАГСа смертность составляет следующее: мужчин свыше 16 лет — 116 чел., женщин — 38 чел., детей — 89 чел., что, по сути, является преуменьшенным. По селу Кочерыжки: Кочерыжки находятся в худшем состоянии, чем Вязивок, из-за полного отсутствия продуктов питания, даже кукурузы. В колхозе «Большевистские темпы» выдано 6 штук рыбок для 48 человек детей...

Цель моей информации заключается в следующем... Что необходимо сделать?

1. Необходимо охватить общественным питанием 100 процентов голодающих через колхозы, с выдачей хлеба в печеном виде...

2. Добиться переброски кормовых продуктов...

3. Разрешить колхозникам ловлю рыбы на своей территории и известный процент молока оставлять в колхозе на собственное потребление».

Публікацію підготував Микола НЕЧИПОРЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».
Дніпропетровськ.

На перехрестях культури

Вступний акорд концертного сезону

Серед очевидного зубожіння наших буднів він прозвучав блискучою, святковою фанфарою, що сповістила про початок 129-го осінньо-зимового сезону філармонічних концертів у Києві.

ПОЧАТОК завжди хвилює, бо є шанс змінити те, що здається непохитним — звичний хід речей. Одне слово, початком є обіцяння. А поки воно не стало порожнім, необхідно поспішати повірити. Кияни вірили і поспішали в Український дім на зустріч із Державним академічним оркестром України, диригентом Ігорем Блажковим та скрипалем Ігорем Ойстрахом.

Але що змусило аншлаговий натовп любителів музики піддатись ілюзії? Можливо, прагнення закарбувати у пам'яті образ тепер, на жаль, вже зарубіжного скрипаля? Чи інтерес до роботи колективу, який до цього часу не має свого приміщення? Чи, можливо, просто палке бажання почути музику в хорошому виконанні? Як відомо, виступи І. Ойстраха і оркестру під керуванням І. Блажкова проходять у Києві завжди з незмінним успіхом. До речі, на першому концерті сезону звучала в основному романтична музика: Симфонія № 3 ля-мінор С. Рахманінова, Концерт для скрипки з оркестром А. Хачатуряна, фантазія для симфонічного оркестру П. Чайковського «Франческа да Ріміні». Експресивний образний світ цих творів надзвичайно гармоніював з емоційною аурою надій, хвилювань переповненого залу...

Отже, сезон розпочався зі знака оклику, але чи не перетвориться він у скромні три крапки? За словами нового директора і художнього керівника філармонії Д. Остапенка,— нам не уникнути змін: це і насичення репертуару опусами українських авторів, і завершення ремонтних робіт у Колонному залі, і діяльність колективу філармонії, спрямована на отримання статусу національної. Тільки ось особливої впевненості у раптовому нашесті мистецьких благ не було. Пригадаймо, минулий сезон відкрився тим же мовним шелестом, а під нього з життя киян безслідно зникали зали з хорошою акустикою, яскраві, що запам'ятовувалися, концерти, виступи гастролюючих знаменитостей. На самих же виконавців впала злива катастроф: проблеми з фінансуванням їх діяльності, позбавлення можливості гастролювати, відсутність умов для нормальної роботи. Неможливо забути хвилюючі виступи державного оркестру, під час яких поруч з музикантами знаходилися плакати з вимогою повернути відібране у них приміщення! Сигнали SOS лунали з газетних сторінок. Що ж з тих пір змінилося? А нічого не змінилося, як каже Ігор Блажков:

— Для нас, як і раніше, найперша проблема — то відсутність приміщення. Досі не маємо постійного місця для репетицій. Поки що Український дім надав нам свій зал на орендних умовах, але, як ви розумієте, це не вихід із становища. Трапляється, і часто, що ми не можемо потрапити в зал, бо там відбуваються інші заходи. Ось, наприклад, з дуже важливої для колективу передгастрольної репетиції «вилучаються» цілих чотири дні! Взагалі, це трагедія для оркестру!

— І все ж усупереч усім труднощам колектив не припиняє напруженої роботи. Які перспективи підтримують його робочий тонус?

— Про всі наші перспективи — гастролі, планування концертного життя — зараз говорити, на жаль, практично неможливо. Все зруйнувалося, повисло у повітрі. Раніше були такі структури, як держконцерт, союзконцерт, які планували виступи відомих виконавців у містах колишнього Союзу. Спеціальний валютний фонд давав можливість запрошувати музикантів з-за кордону. Тепер же, із зникненням СРСР, автоматично зникли й фонди, й ці організації, а нові ще не створені. Отже, планувати концертне життя Києва на якусь перспективу стало дуже важко. Для Києва такі явища, як виступ Ігоря Ойстраха, мають епізодичний характер. Бо нема чим оплачувати ні відрядження, ні оренду залу. Звичайно, Україна — багата на таланти, та не забувайте, що О. Криса — в Америці, О. Слободяннник — в Америці, О. Пархоменко — у Фінляндії... А за відсутності виконавців планувати концертне життя неможливо.

— Це стосується також і зарубіжних турне? Адже, судячи з успішних виступів за кордоном минулого сезону, не виключено, що й нині матимете престижні запрошення.

— Справді, минулий сезон був відзначений трьома вдалими поїздками до Іспанії. Та про майбутнє мені поки що не хочеться говорити. Усі зарубіжні гастролі, як правило, для мене пов'язані з величезним нервовим напруженням. Занадто багато виникає запитань. Україна не має валюти, щоб виряджати своїх артистів на гастролі. Треба шукати спонсорів, меценатів, які могли б фінансувати розвиток музичного життя. І взагалі, становлення української культури пов'язане з доланням багатьох підводних каменів.

— Скажіть, чому нинішній сезон почався саме з симфонії Рахманінова?

— Я дуже люблю цього композитора, до того ж невдовзі — його ювілей.

— Але, погодьтеся, зміст першої програми сезону міг викликати ряд нарікань як з боку прихильників музики, що не часто виконується, так і з боку шанувальників національного, особливо сучасного українського мистецтва.

— Усе дуже просто. Була апробована програма, з якою, можливо, доведеться виступати за кордоном. На жаль, ми не завжди розпоряджаємося її змістом. Сторона, що запрошує, замовляє музику. І це зрозуміло — дбають передусім про комерційні інтереси, просять виконати те, на що піде публіка. До нашої програми № 2, наприклад, увійдуть сюїта Римського-Корсакова «Шехерезада», скрипковий Концерт Чайковського, «Половецькі танці» Бородіна. Відсутність у даному разі попиту на українську музику легко пояснити: дуже погана пропаганда творчості наших співвітчизників за кордоном. Там її практично не знають. Ми, безумовно, готуємо для виконання «на біс» кілька творів українських авторів (серед них — «Прометей» Станковича, «Ноктюрн» Якименка), але цього недостатньо.

Розвиток, пропаганда української національної культури — відповідальна справа, яка має бути поставлена на державний рівень. На жаль, до цього поки що далеко. Не вистачає коштів, а якщо вже бути до кінця відвертим, наші державні мужі елементарно не розуміють, що музика — найважливіша частина духовності народу. Що нині відомо за кордоном про Україну, її культуру? До сліз мало. Під час закордонних поїздок ми відкриваємо свої виступи національним Гімном, обов'язково піднімаємо синьо-жовтий прапор на сцені. По можливості виконуємо твори української класики. Але ж це — усього лише дещиця... Так, є що відкрити публіці, але... Поки що, як я вже казав, замовляють нам, а не навпаки. І ми змушені йти на це, тому що оркестр повинен працювати, жити повнокровним творчим життям. Тут, вдома, умов для цього майже нема, а гастролі хоч якимось чином підтримують тонус.

Відзвучав вступний акорд концертного сезону. Тепер справа за головним мотивом повсякденності. Ой, як хочеться, щоб він був динамічним, таким, що прагне до святкових кульмінацій! А втім, для цього потрібен час.

Олена ДЯЧКОВА,
студентка консерваторії.

Фото Петра ПРИХОДЬКА.

Праведники

ДУХОВНИЙ ПОДВИГ СВЯТИХ

Цьогорічна осінь у Чернігові, як ніколи, щедро врожаїть на історично-святкові дні. І нічого дивного у цьому нема: ще зовсім недавно вся історія, і українська в тому числі, здавалося, починалась у листопаді 1917 року із залпу «Аврори». Засліплені цим, все ж поступово прозріваємо, повертаємося до витоків свого прабуття, відроджуємо несправедливо забуте, поруйноване і сплюндроване.

...Вперше у церкві Михайла і Федора, яка в роки імперської бусурманщини була і спортзалом, і складом, відбувся урочистий молебень, проведений єпископом Чернігівським та Сумським УПЦ — Київського Патріархату Полікарпом. Минулої суботи численні гості з України і зарубіжжя, громадськість міста хресним ходом вшанували пам'ять святих великомучеників, які залишили у спадок нащадкам духовний подвиг незламності та непокори завойовникам, подали мужній приклад майбутнім борцям за волю України-Русі. Хто ж ці герої?

Князь Михайло Чернігівський та його боярин Федір у вересні 1246 року вирушили в Золоту Орду просити «полегшити долю нещасних жителів свого краю».

Суворе випробування чекало посланців Чернігова. Батий зажадав від князя та його боярина вклонитися ординським ідолам, пройти між «священними» вогнями, що палали по обидва боки ханського шатра. Чернігівці вирішили не зраджувати ідеалам віри. «Не годиться християнам проходити крізь цей вогонь, який нечестиві шанують як Бога,— сказав князь Михайло жерцям,— я ж — християнин, тому не піду крізь вогонь і не вклонюся тварі, бо я поклоняюся Творцеві — Отцю і Сину і Святому Духу — єдиному Богу в Трійці, Творцеві неба і землі»

Про їхню мученицьку смерть 3 жовтня 1246 року розповідають «Літопис Руський», давньоруська «Оповідь про князя Михайла Чернігівського та його боярина Федора». Незламність героїв-патріотів стала прапором пробудження національної самосвідомості в Україні-Русі. Про це йшлося у виступах нащадка Михайла Чернігівського — князя Сергія Волконського, церковних діячів на урочистостях біля Катерининської церкви, у щойно переданому релігійній громаді храмі Михайла і Федора, на зібранні віруючих та громадськості в обласному драмтеатрі. Святі образи великомучеників - патріотів знову засяяли нам у житті несхитними дороговказами, як і сотні літ тому.

Сергій ПАВЛЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».

БАЛАНСИРОВОЧНЫЕ СТАНКИ ИЗ ХАРЬКОВА

Наверное, все, кто ездит на легковых автомобилях по шоссе, знают, как плохо ведет себя машина, если на ней стоит хотя бы одно неуравновешенное колесо, особенно впереди. Это оно с ростом скорости вызывает неприятные толчки руля, кузова, ухудшает устойчивость и управляемость, на нем быстро и неравномерно изнашивается шина.

Заводы-изготовители автомобилей рекомендуют балансировать колеса через каждые 10—15 тысяч километров пробега, включив эту операцию в талоны сервисной книжки. Автолюбители применяют различные приспособления, позволяющие и в домашних условиях довольно точно делать статическую балансировку (то есть относительно оси вращения). Но для движения со скоростью выше 90 км/час этого недостаточно: надо, чтобы колесо было отбалансировано и динамически (то есть уравновешены его левая и правая половины).

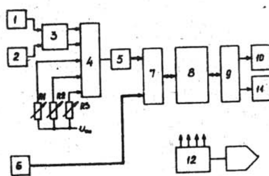
Эту операцию можно выполнить только на специальных станках, которыми должны быть оборудованы все СТО. До последнего времени их закупали за рубежом для автоцентров. Ныне же, когда по известным причинам предприятия автосервиса не в состоянии это делать, надо самим налаживать изготовление такого оборудования.

Среди предприятий, которые сориентировались на производство балансировочных станков, успеха добилось харьковское НИИ Радиоэлектронных диагностических систем (НИИ РДС). Оно выпускает две модели станков: малый — «eldis 1210» и большой — «eldis 1010», различающиеся приводом и «грузоподъемностью». На первом — колесо раскручивают рукой, на втором — электромотором. Оба снабжены высокочувствительными датчиками, измеряющими дисбаланс колеса, и микроЭВМ, выдающей результаты обработки (массу и положение требуемых грузиков на обеих сторонах колеса) на световые индикаторы. По своим характеристикам и техническому уровню станки не уступают зарубежным аналогам.

Важное достоинство станков в том, что их поверку может провести и не специалист, руководствуясь указаниями прилагаемой инструкции. Необходимые поправки вводят в ЭВМ, которая учитывает их при дальнейшей работе.

Тем, кто интересуется принципом работы этих и подобных станков, предлагаем рассмотреть приведенную здесь структурную схему.

Структурная схема станков (пояснения в тексте).

Балансируемое колесо, вращаясь на консольно защемленном вале — роторе 6, создает силы разной величины и направления, воспринимаемые опорами вала. Пьезоэлектрические датчики 1 и 2 измеряют моменты реакций опор, и, преобразуя механические усилия в электрические сигналы, передают их через двухканальный усилитель 3 на входной аналоговый коммутатор 4. Он последовательно опрашивает датчики, а также потенциометры R 1-R 3 аналогового ввода, которые сообщают геометрические размеры обода балансируемого колеса. Быстродействующий аналогоцифровой преобразователь 5 переводит сигналы коммутатора в 10-разрядный двоичный код, а он поступает через параллельный интерфейс 7 в микро-ЭВМ 8. В нее также через интерфейс 7 поступают сигналы от датчика, фиксирующего положение ротора 6, что обеспечивает синхронизацию при обработке сигналов и выводе информации. ЭВМ определяет скорость вращения вала и включает звуковой сигнал, когда она достигнет заданной величины. В момент их точного совпадения подается второй звуковой сигнал (другого тона) и начинается процесс (цикл) измерения. Вычисленные значения массы корректирующих грузиков, а также углов их положения в двух плоскостях коррекции (на обеих сторонах колеса) выводятся через блок сопряжения 9 на световые индикаторы 10 и 11.

Питание всех узлов электрическая схема станка обеспечивает источник 12.

ТЕХНИЧЕСКИЕ ХАРАКТЕРИСТИКИ БАЛАНСИРОВОЧНЫХ СТАНКОВ «eldis-1210» и «eldis-1010» (В СКОБКАХ — ОТЛИЧАЮЩИЕСЯ ПАРАМЕТРЫ ПОСЛЕДНЕГО)

Максимальный дисбаланс колеса, при котором обеспечивается динамическая балансировка, — не менее 3-х тысяч гс. мм; коэффициент взаимного влияния плоскостей коррекции — не более 0,1; единица индикатора массы корректирующего груза — 1 г; основная погрешность определения корректирующей массы — не более 10 г; диапазон размеров обода колеса: ширина — 100—210, диаметр — 300—460 мм; максимальная масса колеса — 30 (60) кг; продолжительность измерительного цикла не более 15 (20) с; средний срок службы станка не менее 8 лет; электропитание — 220 (380) В; потребляемая мощность — 0,05 (0,6) кВт; габаритные размеры — 860×735×520 мм; масса — не более 50 (500) кг.

По всем вопросам, касающимся производства и покупки станков, обращаться по адресу: 310078, г. Харьков, а/я 8810, НИИ Радиоэлектронных диагностических систем (НИИ РДС). Тел.: 93-21-01 и 94-26-07.

КОРПОРАЦІЯ ІТО

ВЫ СЕБЕ ДУМАЕТЕ ЭТО КАБЕЛЬ? ЭТО Ж - ЗОЛОТАЯ ЖИЛА!

Судите сами:

КОГхл 2*4, ВВГ 1*120
КСГ 2*16
КГхл 2*16
КГхл 3*35+1*10
КГхл 3*95+1*35
КГЭхл 3*25+1*10
КГЭхл 3*25+1*10+1*6
КГЭхл 3*120+1*35+1*10
КПГ 3*25+1*25
КПГС 3*10+1*6
КПГС 3*35+1*10
КПГУ 3*95
КПГУ 3*95+1*25
КПГУ 3*120+1*35
КРР 3*1,5+1*1,5
РРГ 3*2,5+1*2,5
РРГГ 3*4+1*2,5
ВБВ 3*35
ВБбшв 3*95+1*50
ВВГ 3*150
АВБбшв 3*35
АВВГш 3*35
ААБлУ-1 3*120
АБлУ-6 3*50
АБлУ-6 3*70
АБлУ-6 3*95
АшвУ-6 3*95
АВКшлУ-6 3*95
ЦАСБУ-6 3*150
ЦАСБГУ-6 3*50
ЦАСБГУ-6 3*150
ААБлУ-6 3*70
ААБлУ-6 3*95
ААБлУ-6 3*120
ААшвУ-6 3*120
АБлУ-10 3*35
ААБлУ-10 3*35
ААБлУ-10 3*150
ААшвУ-10 3*35
ААшвУ-10 3*70

И это далеко не все...

Нигде КРОМЕ как в Торговом Доме ИТО

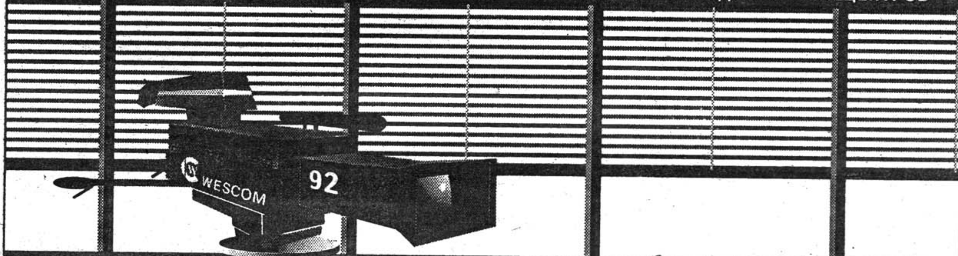
Так что обращайтесь прямо в Торговый Дом ИТО: город Киев, улица Чигорина, 57 комнаты 32 и 33

Или звоните: (044) 269-60-87, 269-60-85

(Продолжение следует.)

WESCOM

ПРЕДСТАВЛЯЕТ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЕ ОБОРУДОВАНИЕ ФИРМ "SONY" И "PANASONIC" ДЛЯ ТЕЛЕСТУДИЙ И ТЕЛЕЦЕНТРОВ

Работа в форматах S-VHS, MII и BETACAM, передающая и записывающая аппаратура, пульты создания спецэффектов, монтажные пульты, multi-media системы, рабочие станции компьютерной анимации.

310042, Харьков
ул. Пожарского 2/10
тел. (0572) 93-40-75, 95-96-74, 94-28-11
факс (0572) 94-35-73

KVANT

КВАНТ

Государственное арендное предприятие «КВАНТ» предлагает автоматические телефонные станции АТСЭ 10/40 и АТСЭ 128/512.

ТЕХНИЧЕСКИЕ ДАННЫЕ АТСЭ 10/40:

— абонентская емкость — до 30 номеров;

— первичное питание станции — однофазное 220 (плюс 22 минус 33)В;

— число проводов абонентской линии — 2.

Станция обеспечивает:

— работу с телефонными аппаратами, обеспечивающими набор номера импульсным способом;

— установление соединений между абонентами внутри станции;

— взаимодействие с однотипными АТСЭ, со всеми типами декадно-шаговых, координатных и квазиэлектронных АТС по односторонним, трехпроводным, соединительным линиям батарейным способом (1 входящая СЛ и 1 исходящая СЛ);

— по желанию заказчика количество номеров может быть уменьшено с уменьшением цены соответственно.

Режим работы круглосуточный, необслуживаемый.

Габаритные размеры — не более 624×416×223 мм.

Ориентировочная стоимость — 160,0 тыс. руб.

ТЕХНИЧЕСКИЕ ДАННЫЕ АТСЭ 128/512:

— абонентская емкость — до 128 номеров;

— количество направлений внешней связи — до 2;

— количество односторонних (входящих и исходящих) соединительных линий — от 0 до 20;

— первичное питание станции — однофазное 220 (плюс 22 минус 33) В;

— число проводов абонентской линии — 2, число проводов соединительной линии — 3;

Станция обеспечивает:

— работу с телефонными аппаратами, обеспечивающими набор номера импульсным способом;

— установление соединений между абонентами внутри станции, взаимодействие с однотипными АТСЭ, со всеми типами декадно-шаговых, координатных АТС;

— одновременное соединение между 16 парами абонентов;

— исходящую связь любого из 128 абонентов и входящую связь первых 100 абонентов с абонентами АТС по трехпроводным соединительным линиям.

Режим работы круглосуточный, необслуживаемый.

Габаритные размеры — не более 925×516×325 мм.

Ориентировочная цена — 450,0 тыс. руб.

По вопросам приобретения станций обращаться по адресу:

343100, Донецкая обл. г. Красноармейск, Государственное арендное предприятие «Квант».

Тел. 2-84-99, 2-16-68.

Факс 2-10-31.

Киевская универсальная биржа

Наш биржевой канал

работает ежедневно, кроме выходных,

с 9.00 до 23.00

телефон /044/ 294-88-81

факс 294-87-61

Звоните, и Вы получите свежую, достоверную информацию о товарах и ценах на самой крупной бирже в Украине.

PRIMEXPRESS

Крупнейший фрахтователь пассажирских судов в СНГ

Престижные круизы по Средиземноморью, вокруг Европы и в Атлантическом океане

Высший класс — Лучшее общество

Комфортабельные лайнеры

Развлекательные программы с участием лучших артистов

ВЕСЬ МИР У ВАШИХ НОГ!

Чартерные авиарейсы в Болгарию с отдыхом на Золотых Песках

Оплата в СКВ или рублях (купонах)

Одесса, 270091, Загубанского 10 а, ПРИМЭКСПРЕСС.

Тел. (0482) 33-05-83, 25-90-74, 22-72-82.

Телекс: 232188 TEMP SU.

Факс: 32-56-15

ОРГАНИЗАЦИЯ ПРОИЗВОДИТ РАСПРОДАЖУ

оптом и в розницу в неограниченном количестве электромеханические пишущие машинки «ЯТРАНЬ», шрифт — любой, цены — самые низкие, форма оплаты — любая, поставка со склада в Киеве.

Телефон/факс 245-36-79, телефон: 266-63-05 с 10.00 до 17.00.

Организация реализует швейное оборудование любого класса. Телефон/факс 245-36-79, телефон: 266-63-05 с 10.00 до 17.00.

Организация реализует оптом и в розницу настенные часы мелкими партиями. Телефон/факс 245-36-79, телефон: 266-63-05 с 10.00 до 17.00.

У МІНСЬКУ ГОТУЮТЬСЯ

ДО ТОВАРИСЬКОГО МАТЧУ З ФУТБОЛУ НАЦІОНАЛЬНИХ ЗБІРНИХ БІЛОРУСІ ТА УКРАЇНИ

Леонід Лапунов — заступник голови білоруської федерації футболу, а ще за сумісництвом — один з тренерів національного колективу. Його й запитав: **«Яке значення надаєте наступному матчу!»**.

— По-перше, це дебют збірної Білорусі на міжнародній арені. Ми вже проводили репетицію, влаштувавши зустріч з командою «Динамо»-82, присвячену десятиріччю перемоги динамівців у чемпіонаті колишнього СРСР. Але тоді в складі нашої головної команди виступали гравці виключно з білоруських клубів.

— А тепер!

— Ми викликали всіх наших «легіонерів». Збираються до Мінська Метлицький з Австрії, Алейников — з Італії, Зигмантович — з Нідерландів, Гоцманов — з Англії. Запросили ми й воротаря Шанталосова, який виступає в «Локомотиві» (Нижній Новгород). До речі, Валерія настирно улещували тренери збірної Росії, але він відмовився від заманливої пропозиції, пояснивши, що він — білорус і його місце в команді Білорусі.

Окрім названих гравців в збірній, зрозуміло, будуть представлені найсильніші футболісти з місцевих клубів. Більшість з них — мінські динамівці. Очолює колектив Михайло Вергієнко, а ми з Веніаміном Арзамасцевим йому допомагаємо.

— Чи буде спеціальна підготовка до гри 28 жовтня!

— 24 жовтня в нашому чемпіонаті пройде черговий тур. Збірна почне підготовку через день. Матч гратиметься на стадіоні «Динамо» і почнеться о 17.30. Його судитиме Олексій Спірін (Росія). Інтерес до нього серед болільників великий. Українських футболістів чекають з особливим нетерпінням. Їх зустрінуть щиро з традиційною білоруською гостинністю...

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

ІЗ СУДДІВСЬКИХ ПРОТОКОЛІВ

ЧЕМПІОНАТ УКРАЇНИ З ФУТБОЛУ. ВИЩА ЛІГА. ДЕСЯТИЙ ТУР.

«ДИНАМО» — «КРИВБАС». 1:1 (0:1). 5500 глядачів. Суддя Сельменський (Ужгород). Голи: Ребров (88) — у господарів; Лютий (1) — у гостей.

«ТАВРІЯ» — «МЕТАЛУРГ». 2:0 (0:0). 1100 глядачів. Суддя Канана (Донецьк). Голи: Новиков (56), Шевченко (78, з пенальті).

«КРЕМІНЬ» — «ЧОРНОМОРЕЦЬ». 1:1 (1:0). 7000 глядачів. Суддя Туховський (Сімферополь). Голи: Яловський (35) — у господарів; Кошелюк (50) — у гостей.

«ШАХТАР» — «ВОЛИНЬ». 6:1 (2:0). 850 глядачів. Суддя Лисенко (Одеса). Голи: Попов (30). Матвєєв (42, 69), Беличенко (47) Фокін (60) — у господарів, Антонюк («Волинь», 78, у власні ворота); Мозолюк (55) — у гостей. На 19-й хвилині Драгунов («Шахтар») не реалізував пенальті.

«МЕТАЛІСТ» — «ВЕРЕС». 3:0 (2:0). 4000 глядачів. Суддя Тютюн (Фастів). Голи: Пушкуца (37), Колесник (45), Призетко (75. з пенальті). На 78-й хвилині Гуринович («Верес») не реалізував пенальті.

«ТОРПЕДО» — «НИВА». 1:0 (1:0). 2500 глядачів. Суддя Татулян (Київ). Гол: Бакалов (37).

«ДНІПРО» — «КАРПАТИ». 1:0 (1:0). 5500 глядачів. Суддя Стоян (Алчевськ). Гол: Москвин (44).

«ЗОРЯ»-МАЛС — «БУКОВИНА». 1:0 (1:0). 3000 глядачів. Суддя Безуглий (Луцьк). Гол: Фурсов (6, з пенальті).

	І	В	Н	П	М	О
Дніпро	10	7	2	1	20—8	16
Динамо	10	5	3	2	15—6	13
Шахтар	10	5	3	2	15—8	13
Буковина	10	5	2	3	14—6	12
Металіст	10	4	4	2	18—9	12
Таврія	9	5	0	4	12—13	10
Чорноморець	10	4	2	4	14—14	10
Карпати	10	4	2	4	15—16	10
Металург	10	4	2	4	11—12	10
Волинь	10	4	2	4	10—17	10
Кривбас	10	3	3	4	9—9	9
Зоря-МАЛС	9	3	2	4	5—13	8
Торпедо	10	3	1	6	12—13	7
Кремінь	10	2	3	5	4—17	7
Нива	10	2	2	6	5—9	6
Верес	10	2	1	7	10—19	5

Перехідна ліга

«АНДЕЗИТ» ЗУПИНЯЄ ЛІДЕРА

У минулому турі хустський «Андезит» не поїхав до Горлівки на гру з «Шахтарем». Мабуть, закарпатці вирішили добре підготуватися до матчу з лідером — «Фрунзенцем». І вони зробили те, чого досі не вдавалося жодному клубу — перемогли (1:0).

Ось результати інших матчів: «Торпедо» — «Канатник» — 3:1, «Океан» — «Динамо» — 1:1, «Нафтохімік» — «Прометей» (Дніпродзержинськ) — 1:1, «Електрон» — «Гірник» — 0:1, «Авангард» — «Прометей» (Шахтарськ) — 0:0, «Промінь» — «Шахтар» — 1:2, «Лисоня» — «Море» — 2:1, «Олімпік» — «Нива» — 0:1.

«Фрунзенець» зберіг лідерство. У нього 19 очок, у кіровського «Гірника» — 18, «Нафтохіміка» — 17, «Океана» — 16.

Ярослав СЕРГІЄНКО.

ПЕРША НІЧИЯ «СОКОЛА»

Свій черговий матч в розиграші Кубка МХЛ хокеїсти київського «Сокола» проводили в Палаці спорту. Там вони приймали череповецький «Металург». Перша нічия киян — 1:1.

Друга ліга

АУТСАЙДЕРИ І ЛІДЕРИ: ТУРБОТИ СХОЖІ

Засидівшись серед відстаючих, поступово підіймається вгору досвідчений «Азовець». Щоправда, гра з другою командою одеського «Чорноморця» для маріупольців на власному полі була нелегкою. Форвард гостей Селезньов на 12-й хвилині відкрив рахунок. Одесити відійшли одразу назад і створили кільцеву оборону навколо воріт. На 30-й хвилині гості порушили правила у штрафному майданчику. Пенальті. До одинадцятиметрової позначки підійшов Павлов і... схибив. Лише на 80-й хвилині лідер атак маріупольців Єфремов зрівняв рахунок — 1:1.

Більше пощастило іншому аутсайдеру — «ЗС-Оріяні». Кияни вдома вже у першому таймі домоглися переваги у матчі з «Дністром» із Заліщиків. Балацький (22) і Мар'янов (31), тільки заклали фундамент перемоги, а в другому таймі гостям буде непереливки. Та як тільки кияни зупинилися, перевагу одразу втратили. Тепер уже господарям довелося відбиватися. Гол вони пропустили на 89-й хвилині після удару Головатчука — 2:1.

Черкаський «Дніпро» повернув собі лідерство, перемігши вдома «Галичину» — 2:0. Голи забив Чіпа (12 і 35). На третє місце нарешті піднявся херсонський «Кристал», який вдома переміг (1:0) «Бажановець». Перемогу господарям приніс влучний удар Оголюка, якому команда довірила виконати пенальті.

Ще один лідер — «Зірка» — здобув очко на полі «Дружби» — 0:0.

Отже, у «Дніпра» і «Зірки» по 16 очок, у «Кристала» — 15, «Явора» і «Чайки» по 14.

ПІСНЯ ДЛЯ «ПРЕСИНГУ»

Цей матч проходив минулої суботи і був частиною програми свята на честь 65-річчя футбольного клубу «Динамо» (Київ). Працівники ФК зустрічалися з відомою командою «Пресинг», до складу якої, нагадаємо, входять журналісти столиці України і викладачі КДІФКу. КПІ та УАМ (Української академії міліції).

Господарі виставили такий склад, що йому могли б позаздрити багато команд — учасниць національного чемпіонату. Троє заслужених майстрів — Йожеф Сабо, Віктор Колотов, Володимир Безсонов, а ще популярні в минулому футболісти — Віктор Кащей, Віктор Кондратов, Валерій Зуєв. Працівники клубу Юрій Нечаєв, Олексій Семененко, Олег Матовецький, Ігор Черкасов, Валерій Євлантьєв, Микола Кушнір, Ігор Суркіс, Ігор Саленко та інші діяли на пристойному рівні. Дуже надійно захищав ворота динамівців заступник директора футбольної школи Павло Алексин.

Утім, журналістсько-науковий футбольний колектив провів свій чи не найкращий матч за останній час, діяв злагоджено і сміливо.

Динамівці так і не влучили жодного разу у ворота суперника, які бездоганно захищав викладач УАМ Петро Воробей. У цього майора виявилася тигряча хватка. Слід сказати, що в другому таймі «Пресинг» навіть мав трохи більше можливостей відзначитися, ніж динамівці. Але арбітр Олег Первушкін зафіксував бойову нічию — 0:0.

— У журналістів досить хороша команда,— сказав під час «третього тайму» Йожеф Сабо.— Усі добре бігають, м'ячем володіють нормально. З такими футболістами, повірте, було цікаво змагатися. Гадаю, що це не остання наша зустріч...

Це дуже висока оцінка, адже пан Сабо на компліменти не щедрий.

Сподобався «Пресинг» і заслуженому артистові України, популярному співакові Віктору Шпортьку. Він уболівав за нього і сказав, що залюбки заспівав би для цього колективу. Що ж, Віктор матиме таку нагоду вже незабаром. Його разом із «Пресингом» запрошено наступної неділі до Чернігова. Киянам пропонує помірятися силами команда, складена з колишніх афганців та ліквідаторів аварії на ЧАЕС.

Петро СТАНКЕВИЧ.

Посміхніться

Фотоетюд Олександра БІЛОДУБА.

Телебачення

СЕРЕДА 21 жовтня

І ПРОГРАМА УТ

8.00 З восьмої до дев'ятої. Інформаційно-музична програма.
9.00 Свічадо.
10.35 Шкільний екран. 7 кл. Фізика. Маса тіла.
10.55 Музичний фільм «Нам рано жити спогадами» (співає Е. П'єха).
11.40 Шкільний екран. 8 кл. Українська література. І. Франко. «З вершин і низин».
12.10 УТН.
12.25 Художній телефільм «Червоне і чорне». 2 серія.
16.00 УТН.
16.05 Клас-юніор-бізнес.
17.05 На допомогу школі. Музика. Творчість Л. Ревуцького.
17.35 Кінопрограма студії «Укртелефільм». «День поминання», «Мертві душі Олександра Агіна».
18.15 Грає Симона Френкель (орган).
19.00 УТН.
19.10 Мультфільми «Крококот», «Слон та вівчарик».
19.30 Прем'єра документального фільму «Григорій Гавриленко. Образ світлий» (ст. «Укркінохроніка»).
20.00 Концерт, присвячений ювілею Є. Станковича.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 ДНІПРО.
21.35 Ай Пі Київ. Реклама та інформація.
21.40 Продовження концерту, присвяченого ювілею Є. Станковича.
22.20 Художній телефільм «Червоне і чорне». 3 серія.
23.25 УТН.
23.40 Джаз, джаз, джаз

І КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

8.00 Новини.
8.20 Прем'єра художнього телефільму «Багаті теж плачуть».
9.55 «Проста смерть...». Художній фільм.
11.00 Новини (з сурдоперекладом).
11.20 «Скільки років живе тополя?». Художній телефільм.
12.20 «Перервана відпустка». Художній фільм із серії «07 на зв'язку».
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.25 Телемікст.
15.10 Блокнот.
15.15 Уолт Дісней представляє.
16.05 Рок-урок.
16.50 «Осінь у горах». Документальний телефільм.
17.00 Новини.
17.25 Студія «Політика» показує.
17.55 Музична програма «Крещендо».
18.10 Прем'єра художнього телефільму «Багаті теж плачуть».
18.55 Футбол. Кубок європейських чемпіонів. ЦСКА — «Барселона» (Іспанія). 1 тайм.
19.45 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.40 Футбол. Кубок європейських чемпіонів. ЦСКА — «Барселона» (Іспанія). 2 тайм.
21.30 Єдиного слова заради... Музична розповідь.
22.00 Футбол. Європейські кубки. У перерві — 22.50 Новини.

ІІ ПРОГРАМА УТ. КАНАЛ «РОСІЯ»

7.55 На політичному Олімпі.
8.50 Тема з варіаціями. «Там, де море вічно хлюпоче».
9.30 Дім друзів. Художник Є. Орлов.
9.50 Паралелі. «Залишились росіянами». Фільм 3.
10.10 Площа Мистецтв.
11.00 Денний сеанс. Художній телефільм «Санта-Барбара». 88 серія.
11.50 Хранителі істини. «Палех — минуле, теперішнє, майбутнє».
12.35 Т.Ін.Ко.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
13.20 Із залу Конституційного суду Росії.
15.00 Сигнал.
15.15 Крок до покаяння.
15.45 Мульти-пульти.
16.00 Там-там-новини.
16.15 ТрансРосефір. Далекий Схід.
17.00 Християнська програма. Надія сьогодні.
17.45 Фільм-концерт «Відлуння».
18.00 На шостій сесії Верховної Ради України.
19.00 Київська панорама.
19.20 Домашній екран. Прем'єра художнього телефільму «Санта-Барбара». 89 серія.
20.10 Телебіржа інформує.
20.20 На шостій сесії Верховної Ради України.

СТУДІЯ «ТЕТ-А-ТЕТ»

16.00 Худ. фільм «Загадкова тінь над ущелиною».
17.30 Мультфільми.
18.00 Фільм-балет «Ромео і Джульєтта».
19.30 Худ. фільм «Фараон».
21.40 Відеомузика.
21.50 Худ. фільм «Левіафан»

ГОЛОС УКРАЇНИ

ЗАСНОВНИК — ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО.

РЕДКОЛЕГІЯ: Анатолій ГОРЛОВ, перший заступник головного редактора; Олександр БІЛИК, заступник головного редактора; Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, оглядач, завідуючий відділом культури; Борис СИДОРЕНКО, заступник головного редактора; Анатолій СОЛОНСЬКИЙ, редактор відділу кореспондентської мережі; Віталій СУДДЯ, відповідальний секретар.

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-89-61; 441-89-46; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34. 441-89-44.

⊙ Рукописів не повертаємо.
⊙ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

☆ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.

☆ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Індекс 60955

Загальний тираж 452.974.

Комбінат друку видавництва «Преса України».

252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.

1 2 3 4 5 6 7 8 9

Зам. 0312200.